

Voorwoord

De basisschool... een belangrijke schakel in je leven!

Een band heeft vele schakels

En ieder vormt een deel

Al die schakels tezamen

Vormen één groot geheel

Zo is het leven als een ketting

Met schakels naast elkaar

De basisschool is er één van

Welkom op De Schakel de komende 8 jaar!

Als uw kind op de basisschool start, zet hij/zij een grote belangrijke stap in zijn/haar leven. Als ouder/verzorger wilt u een school kiezen die bij uw kind past. Maar hoe weet u dat die school bij uw kind past? Met deze schoolgids vertellen wij u hoe wij kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van uw kind totdat hij/zij aan de volgende **schakel** in zijn/haar leven toe is, het voortgezet onderwijs.

In ons onderwijs hebben we aandacht voor de ontwikkeling van ieder kind. Het maakt ons niet uit hoe snel die ontwikkeling verloopt, als deze er maar is! Op De **Schakel** volgen we de ontwikkeling van de kinderen nauwkeurig en we bieden alternatieven als deze stagneert. Veiligheid, vertrouwen en structuur vinden wij belangrijke **schakels** in ons onderwijs. Ons onderwijs is georganiseerd in groepen, maar ook groepsdoorbrekende leeractiviteiten komen voor binnen onze school.

Kwalitatief goed onderwijs is een belangrijk gegeven voor ons. Behalve aan het verslag van de onderwijsinspectie meten wij onze kwaliteit af aan wat onze belangrijkste **schakels** (kinderen, hun ouders en de leerkrachten) aangeven in gesprekken en tevredenheidsonderzoeken. We worden ook bezocht door een visitatiecommissie vanuit de stichting (zie blz. 4).

De gids is hopelijk een hulpmiddel voor u als u een school zoekt voor uw kind, en geeft nieuwe ouders/verzorgers die De Schakel hebben uitgekozen als de school voor hun kind uitgebreid informatie.

In deze gids hebben we het over ouders, maar u kunt lezen ouder(s)/verzorger(s).

Graag tot ziens op De **Schakel**!

Namens het team
Sander Meijer
Directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	1
Inhoudsopgave.....	2
Deel A: Kennismaking	3
1. Welkom op de Schakel.....	4
2. Waar de school voor staat	5
3. Aanmelding.....	7
Deel B: Het onderwijs.....	9
4. De organisatie van de school	10
5. Het onderwijs	15
6. Rapportage, vorderingen en leerresultaten	29
7. Ondersteuning voor onze kinderen.....	32
8. Onderwijsontwikkeling.....	49
9. Ouders.....	42
10. Regelingen	45
11. Adressen telefoonnummers.....	47

Deel A: Kennismaking

I. Welkom op De Schakel

I.1 De School

kbs De Schakel

Basisschool De Schakel is een katholieke basisschool en bestaat ruim 44 jaar. De school ligt in de wijk Binnenhof. Het schoolgebouw ziet er verzorgd uit en is in zijn bestaan een aantal keer verbouwd. We hebben de beschikking over een groot schoolplein dat recent is opgeknapt.

De afgelopen jaren is het leerlingenaantal stabiel gebleven. Het ligt rond de 260 kinderen. Zij zijn verdeeld over 11 groepen. Iedere week verzorgen 21 enthousiaste teamleden het onderwijs op onze school.

Kinderen en ouders roemen het veilige en sfeervolle schoolklimaat. De begeleiding van de kinderen in hun leerproces wordt goed gewaardeerd en de betrokkenheid van alle belanghebbenden is hoog. Kortom, we zijn trots op onze school!

I.2 Stichting

De Schakel valt onder de Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden. Behalve op 10 katholieke en 7 protestant-christelijke basisscholen in Leiden, Leiderdorp en Zoeterwoude biedt de stichting ook onderwijs aan op de middelbare scholen: Het Bonaventuracollege en het Visser 't Hooft Lyceum. Dit biedt veel voordelen. Samen sta je sterker. Binnen onze stichting bestaan dan ook vele samenwerkingsvormen en leerkringen.

Onderwijsvernieuwingen worden steeds meer samen ondernomen om zo een doorgaande leerlijn van 4 t/m 18 jaar te garanderen.

Een college van bestuur geeft leiding aan alle scholen. Het Onderwijsbureau Hollands Midden (OHM) ondersteunt de scholen op het gebied van financiën, administratie, rechtspositie en onderhoud van gebouwen.

2. Waar de school voor staat

In onze school leren leerlingen en leraren in een uitdagende schoolomgeving samen vaardigheden ontwikkelen, waarbij aandacht is voor samenhang in het leerprogramma en ruimte is voor het maken van eigen keuzes.

Peiler 1	Peiler 2	Peiler 3
Sociale vaardigheden o.a. samenwerken	Complexe vaardigheden o.a. onderzoeken ontwerpen	Hoofdvaardigheden goed leren lezen goed leren rekenen

2.1 Schoolvisie

Onze school staat van oudsher open voor allerlei moderne ontwikkelingen die ons onderwijs kunnen verbeteren. De afgelopen jaren is daarom veel geïnvesteerd in onderwijsvernieuwingen. Steeds bekijken we kritisch of de huidige methode voldoet. We veranderen dus zeker niet alles.

In verschillende bijeenkomsten het afgelopen schooljaar kwam het team tot de conclusie dat we voor de toekomst een school voor ons zien waarin meer wordt geleerd met elkaar. En dan niet alleen tussen kinderen van een zelfde leerjaar. Samenwerken en samen leren krijgt een belangrijker aandeel. Ook het regelmatig afstappen van leerlijnen van lesmethodes naar meer thematisch ingericht onderwijs is vaak genoemd. We willen op zoek gaan naar samenhang tussen de verschillende vakgebieden, maar ook naar samenhang met de wereld om ons heen. Zowel leraren als kinderen moeten voldoende gelegenheid krijgen om eigen keuzes te maken. Dat verhoogt de intrinsieke motivatie en dient de verschillende onderwijsbehoeftes tussen kinderen. Het veel onderzoeksgericht bezig zijn met leerstof i.p.v. deze telkens in kleine stapjes aangeboden te krijgen, is een ander toekomstbeeld.

2.3 Peiler 1 Sociale vaardigheden

De Kanjertraining

Kinderen zitten lekker in hun vel en komen tot leren als zij zich veilig voelen. Er moet sprake zijn van voldoende vertrouwen in eigen kunnen en vertrouwen in anderen. Wanneer er gevoelens en ervaringen ontstaan van 'Ik kan het!' zijn ze in staat relaties aan te gaan met anderen en daarbij waardering over en weer te ervaren.

Wij geven vertrouwen aan de kinderen mee. Niet alleen in hun eigen ontwikkeling, maar ook in de omgeving en in elkaar. Dit bereiken wij door op een open en constructieve manier met elkaar te communiceren, heldere afspraken te maken over sociaal gedrag en door duidelijk te zijn in wat er van de kinderen verwacht wordt.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat kinderen zich van jongs af aan een mening vormen en daar uiting aan durven en kunnen geven. De sfeer waarin een kind opgroeit, is van groot belang in de vorming tot een volwaardig mens. Onze school streeft ernaar dat de kinderen zich thuis en geborgen voelen. Dan kan een kind zich het best ontwikkelen. We willen een uitnodigende, veilige en ongedwongen sfeer realiseren, waarbinnen de kinderen zich sociaal en fysiek veilig voelen. De kanjertraining is voor ons daarbij een belangrijk middel.

Coöperatief leren

Coöperatief leren is een effectieve aanvulling op de onderwijspraktijk in alle groepen. Het is een middel waarmee de leerkracht tegemoet komt aan de natuurlijke behoeften van kinderen: praten en doen, dus interactie, actief en betrokken zijn. Coöperatief leren biedt voor kinderen en leerkrachten een gestructureerde wijze van samenwerking, waardoor leerlingen beter presteren en sociaal vaardiger worden.

Samenwerking wordt een steeds belangrijkere vaardigheid in onze maatschappij en dus ook in het onderwijs. Kinderen leren hierdoor van en met elkaar. Samenwerken verloopt echter niet als vanzelfsprekend goed. Het vraagt vaardigheden van leerlingen en leerkrachten.

Coöperatief leren gaat verder dan samenwerken. De didactische structuren vragen een actieve inbreng van elk kind. Dit zorgt ervoor dat de leerstof betekenis krijgt. De kinderen leren onderlinge verschillen te accepteren en te waarderen. Coöperatief leren zorgt voor respect en begrip.

Coöperatief leren biedt praktisch gereedschap wat direct te gebruiken is, zonder aanpassingen te moeten maken voor leerstofinhouden en het lesrooster en het geeft de leerkracht suggesties voor het organiseren van het onderwijs. Vele dagelijks terugkerende zaken worden door het gebruik van routines gestructureerd.

Coöperatief leren levert op dat:

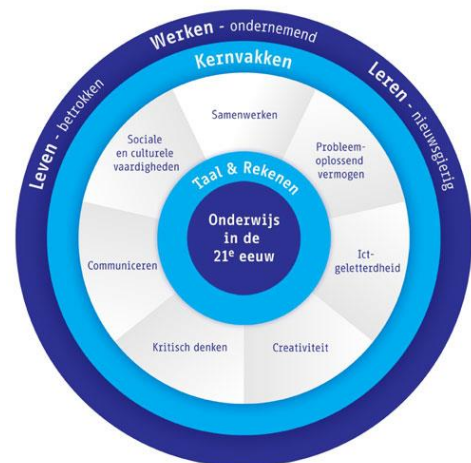
- leerlingen een actieve en betrokken leerhouding laten zien
- leerlingen beter presteren doordat ze gestructureerd samenwerken
- er een veilige sfeer en een goed klassenklimaat ontstaat en blijft
- leerlingen op een functionele en geïntegreerde manier sociale vaardigheden leren
- leerlingen plezier hebben in leren en gemotiveerd zijn tot leren
- leerlingen leren om te formuleren en communiceren
- meer leerlingen tegelijkertijd actief aan het leren zijn

2.2 Peiler 2 Complexe vaardigheden

Het afgelopen schooljaar hebben we in onze school kennism gemaakt met onderzoekend en ontwerpnd leren. In alle groepen zijn onderzoeken uitgevoerd door kinderen. Daarnaast hebben de kinderen deelgenomen aan de leerlijn 'Programmeren'. We hebben gezien dat kinderen zeer gemotiveerd zijn voor deze vorm van leren. Dit vormt een gezonde tegenhanger van het aanleren van de hoofdvaardigheden.

2.5 Peiler 3 Hoofdvaardigheden

Als basisschool hebben we een belangrijke kerntaak om kinderen te leren rekenen, schrijven en lezen. Hier gaat dan ook veel aandacht en tijd naar uit. Het komende schooljaar willen we het accent leggen op het leesonderwijs. Het gehele schoolteam is het erover eens dat we onze leeropbrengsten bij dit vakgebied nog kunnen verbeteren.

3. Aanmelding

3.1 Kleuters

Om tijdig voorzieningen te kunnen treffen vinden wij het prettig om ruim van tevoren te weten welke nieuwe leerlingen wij op school kunnen verwachten.

U bent welkom voor een persoonlijk gesprek met de directeur. Tijdens dit gesprek kunt u allerlei vragen stellen over de school en het onderwijs. U krijgt tevens een rondleiding door de school. Wanneer u besluit uw kind in te schrijven, dan kunt u een daarvoor bestemd aanmeldformulier opvragen. Aanmelding kan alleen als beide ouders de inschrijving ondertekenen. U schrijft uw kind alleen dan in, wanneer u voornemens bent uw kind hier daadwerkelijk naar school te laten gaan.

3.2 Hoe verloopt de start

Ongeveer vier maanden voordat een kind op school komt, ontvangen de ouders de startkrant, organisatorische informatie betreffende de kleutergroepen en de voorschoolse vragenlijst. Na ontvangst van de vragenlijst sturen we het kind een kaartje waarop het wordt uitgenodigd om 2 dagdelen te komen wennen vóór de officiële aanvang op onze school. Naar aanleiding van de vragenlijst nodigen we ouders soms eerst nog uit voor een gesprekje om toelichting te geven of extra informatie te geven over hun kind.

In uitzonderlijke gevallen kan het zijn dat er externe hulp wordt ingeschakeld om het nieuwe kind de juiste begeleiding te geven met het vinden van de juiste school.

De officiële startdatum van het kind is op de dag van zijn/haar verjaardag. Uiteraard kan dat in een vakantie vallen. Dan is de startdatum de eerstvolgende schooldag na de vakantie.

Kinderen hoeven niet direct alle dagdelen naar school. Afhankelijk van het kind komt het alle dagen van de week naar school of is het één- of meer middagen geoorloofd afwezig.

Kinderen kunnen vanaf de start op de basisschool ook deelnemen aan de overblijfmogelijkheid tussen de middag.

3.3 Definitieve aanmelding

Pas na de gewenningsbezoeken kan de aanmelding van de nieuwe leerling definitief worden. Soms wordt bij een aanmeldingsgesprek of tijdens de wenperiode duidelijk dat een kind extra ondersteuning nodig heeft om de basisschoolperiode te kunnen doorlopen. Tijdens de gewenningsbezoeken wordt de aspirant-leerling dan extra geobserveerd en wordt met de ouders overlegd of definitieve plaatsing op onze school wel de beste keuze is.

3.4 Wisselen van school

Als ouders ervoor kiezen een andere school voor hun kind te zoeken, terwijl er geen sprake is van verhuizing, is het gebruikelijk dat zij geadviseerd worden om eerst in gesprek te gaan met de directeur van de huidige school. We vinden het belangrijk dat school en ouders in geval van problemen eerst proberen problemen op te lossen waar deze zich voordoen. Wisseling van school is een belangrijke verandering voor een kind. We willen voorkomen dat hier te licht over wordt gedacht en/of te snel over wordt besloten.

Als uw kind van een andere school komt dan doorlopen wij de volgende procedure:

U heeft (eventueel met kind) een persoonlijk gesprek met de directeur.

Is er plek in de betreffende groep, dan vindt er een voorlopige aanmelding plaats.

De directeur of de intern begeleider vraagt aan de school waar uw kind onderwijs volgde naar relevante informatie.

Indien er geen bezwaren naar voren komen, wordt uw kind definitief als leerling van onze school ingeschreven.

Begint een kind direct na een vakantie op onze school, dan wordt in overleg met de vorige school getracht om het kind in de week voor de betreffende vakantie een dagdeel op onze school te laten doorbrengen om alvast kennis te maken met de nieuwe leerkracht en klasgenoten.

De overschrijving en het doorgeven van informatie in de vorm van een onderwijskundig rapport wordt door de scholen onderling geregeld.

3.5 Wij vinden privacy belangrijk

Bij de aanmelding van uw kind verstrekt u ons zijn of haar persoonsgegevens, onder andere de naam, geboortedatum en het huisadres. In de tijd dat uw kind bij ons op school zit, komen er meer gegevens bij. Bijvoorbeeld schoolprestaties om een rapport of diploma te kunnen geven.

Wij houden ons bij het verwerken van persoonsgegevens aan de eisen in de privacywet (AVG). Dit betekent onder andere dat wij niet meer gegevens verzamelen en bewaren dan noodzakelijk is, dat u deze gegevens kunt inzien en dat wij altijd uw toestemming vragen wanneer wij foto's of ander beeld willen gebruiken waar uw kind herkenbaar op staat. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website van het schoolbestuur, SCOL. Daar vindt u het privacyreglement en andere relevante informatie. Kijkt u hiervoor op scoleiden.nl/privacy.

Deel B: Het onderwijs

4. De organisatie van de school

4.1 Directie

De school wordt geleid door de directeur. Leiding geven betekent op De Schakel verantwoordelijkheid delen, initiatief aanmoedigen, een schoolvisie ontwikkelen, hoge doch reële verwachtingen hebben van het onderwijsniveau, regelmatig klassen bezoeken en veel bezig zijn met de ontwikkeling en monitoring van individuele kwaliteiten van alle teamleden. De directeur wordt ondersteund door teamleiders. Teamleiders geven leiding aan processen die zich binnen/tussen een aantal groepen afspelen. Directeur en teamleiders vormen samen het managementteam.

Het managementteam zet aan het begin van een schooljaar een jaarplan uit en monitort de acties en processen die voortkomen uit het plan. Het jaarplan is gebaseerd op de wensen en ideeën van alle leerkrachten. Voor de meeste doelstellingen uit het jaarplan zijn telkens één of enkele leerkrachten initiatiefnemer en verantwoordelijk.

We leren met elkaar van de ervaring en passen doelstellingen zo nodig aan. Met deze professionele werkwijze ligt de verantwoordelijkheid bij een ieder. Niet één persoon maakt het onderwijs, dat doen we samen.

4.2 De groep

Het onderwijs op onze school is georganiseerd in groepen. Kleuters verdelen we over heterogene groepen, waarbij kinderen van 4 t/m 6 jaar bij elkaar in één groep zitten. Vanaf groep 3 plaatsen we leerlingen van dezelfde leeftijd bij elkaar in een groep. We hebben een voorkeur voor homogene groepen, maar om organisatorische redenen kan het nodig zijn om combinatiegroepen te maken.

We starten het schooljaar met 2 heterogene kleutergroepen (dus groep 1/2). Halverwege het schooljaar komt daar een instroomgroep bij, waarin instromende kleuters (4 jaar) een plek krijgen.

De groepsgrootte varieert. Het gemiddeld aantal leerlingen in de groepen ligt omtrent 24 leerlingen. Bij de verdeling van leerkrachten over de groepen houden wij rekening met het leerlingenaantal en met de onderwijsbehoeftes van de kinderen in de groepen.

4.3 De leerkracht

Elke groep heeft één of twee vaste leerkrachten. De leerkracht is het eerste aanspreekpunt voor ouders.

De leerkracht is verantwoordelijk voor het onderwijs in de groep en de zorg en begeleiding van de individuele leerling. Hij/zij stuurt de processen en is eindverantwoordelijk, ook wanneer derden bij de zorg betrokken zijn.

De leerkracht differentieert en neemt pedagogische en didactische maatregelen zoals het geven van extra leertijd en aangepaste instructie. Hij/zij stelt doelen vast en benadert de leerling vanuit het gevoel van acceptatie en ondersteuning. De leerkracht organiseert de lessen zodanig dat leerlingen zelfstandig kunnen (ver)werken waardoor tijd beschikbaar is voor begeleiding. Hij/zij weet van orthodidactische materialen binnen en buiten de methoden en zet de computer in. De leerkracht maakt gebruik van het digitale schoolbord.

De leerkracht maakt gebruik van methodegebonden en onafhankelijke toetsen en observatiemogelijkheden. Hij/zij is in staat om de gegevens te analyseren en adequaat te reageren.

4.4 De intern begeleider

De intern begeleider helpt de leerkrachten met het goed onderwijs geven aan kinderen die extra ondersteuning behoeven. Dit kan zijn voor kinderen die extra oefening nodig hebben,

maar ook voor kinderen die extra uitdaging nodig hebben. Te denken valt hierbij aan ondersteuning op cognitief, maar ook op sociaal-emotioneel gebied. De ib'er zet samen met het management en het team de lijn uit die gevolgd wordt om kinderen met een bijzondere leerbehoefte zo snel mogelijk te herkennen. Ook de te volgen procedures en stappen brengt de ib'er in kaart. De ib'er begeleidt leerkrachten bij het zoeken naar passende begeleiding en het juist inzetten hiervan. Daarnaast kan de ib'er actief betrokken zijn bij oudercontacten. De ib'er bewaakt de voortgang van de ondersteuning voor al 'onze' kinderen door hun hele schoolloopbaan heen.

De ib'er onderhoudt contacten met externen, als de ondersteuning die een kind nodig heeft niet alleen binnen school gevonden kan worden.

De Schakel is trots op de goed uitgewerkte ondersteuningsstructuur. Met het oog op Passend Onderwijs ontwikkelt onze school zich in het beter ondersteunen van kinderen met bijvoorbeeld dyslexie, ADHD, ADD of ASS.

4.5 Stagiaires

De Schakel biedt toekomstige leerkrachten en klassenassistenten de mogelijkheid om het vak te leren. We vinden het een goede zaak om op deze wijze mee te helpen scholen ook in de toekomst te voorzien van goed opgeleide leerkrachten. Bovendien is contact met de Pedagogische Academies (PABO), de opleiding Sociaal Pedagogisch Werk (SPW) en aspirant collegae ook voor een levendig en modern onderwijs van groot belang. In overleg wordt bepaald voor welke groepen stageafspraken worden gemaakt. Wij verlenen vooral onze medewerking aan studenten van de Pabo-afdeling van de Hogeschool Leiden. Hierdoor zijn ook hun begeleidende docenten bij ons bekend.

Tijdens de lessen van stagiaires blijft de eigen leerkracht verantwoordelijk. De Leraar In Opleiding (LIO) krijgt volgens duidelijke afspraken en onder supervisie van de eigenlijke leerkracht gedurende een bepaalde periode de verantwoordelijkheid voor een groep.

Het komend schooljaar zullen we bij wijze van experiment een extra groep van 7 MBO-4 studenten gedurende 9 weken de gelegenheid bieden hun stage bij ons op school te volgen. Het doel hiervan is tweeledig. Enerzijds bieden we de studenten de gelegenheid om 9 weken lang vier dagen in de week leerervaringen op te doen in het basisonderwijs. Anderzijds kan de groep een leraar vervangen die ziek is. De studenten ontwikkelen daartoe een programma voor de dag vervanging. De periode dat de studenten komen, valt in de maanden november, december en januari. We zijn erg benieuwd naar de ervaringen.

4.6 Medezeggenschapsraad (MR)

Ouders en leerkrachten zijn samen verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van de leerlingen. Daarom schrijft de Wet Medezeggenschap Onderwijs voor dat elke school een medezeggenschapsraad (MR) heeft waarin ouders en leerkrachten zitting hebben. De leden van de MR worden voor een termijn van drie jaar gekozen. Ze kunnen zich opnieuw verkiesbaar stellen. De medezeggenschapsraad bewaakt de kwaliteit van zo ongeveer alles wat op school gebeurt. Het bestuur van de school is verplicht de MR bij bepaalde beslissingen om instemming te vragen. Daarnaast mag de MR gevraagd en ongevraagd advies geven aan het bestuur of de directie. Onderwerpen die ieder jaar op de agenda staan zijn onder andere het formatieplan, de huisvesting en de schoolgids.

Er zijn veel factoren die de kwaliteit beïnvloeden, zoals de organisatie en uitvoering van ons onderwijs, de staat van het schoolgebouw, de maatregelen die getroffen worden om een veilig en zorgzaam klimaat voor de leerlingen te scheppen, etc. Over al deze zaken kan de

MR met de directie en/of het bestuur in gesprek gaan, kan zij haar stem laten horen en invloed uitoefenen.

Zaken die op een meer persoonlijk vlak liggen, moeten ouders direct met de leerkracht of met de directie bespreken. Leerkrachten kunnen met persoonlijke zaken ook bij de directie terecht.

De samenwerking tussen de MR en de directie van De Schakel verloopt prettig. Het vertrouwen over en weer is groot. Samen blijven we alert op de onderwerpen die nóg beter kunnen. De MR vergadert ongeveer zeven keer per schooljaar. De vergaderingen zijn in principe openbaar. De directeur is altijd bij een deel van de vergadering aanwezig.

De namen van de MR leden worden aan het begin van het schooljaar of na de verkiezing in de nieuwsbrief, op de website en in de kalender gepubliceerd. Voor meer informatie over de medezeggenschapsraad kunt u terecht op onze website.

De MR is te bereiken middels het e-mailadres dat u achter in de schoolgids, op de website, in de kalender of op de schoolapp kunt vinden.

Naast de MR is er nog de GMR (gemeenschappelijke medezeggenschapsraad) van de SCOL. Verschillende ouders en leerkrachten van alle SCOL-scholen hebben hier zitting in. Door de nieuwe medezeggenschapswetgeving, liggen steeds meer beslissingen op gebied van school en bestuur bij deze raad. Van onze school heeft een ouder zitting in de GMR.

4.7 Ouderraad (OR)

Zie hoofdstuk 9.

4.8 Inspraak leerlingen

Bij de ontwikkeling van ons onderwijs vinden wij feedback van de kinderen belangrijk. Een aantal keer per jaar worden kinderen uitgenodigd om met de teamleider bovenbouw te praten over de beleving van het onderwijs op onze school. Omdat de thema's waarover gesproken wordt afwisselen, worden telkens andere kinderen uitgekozen. Als dyslexie het onderwerp is, worden kinderen gevraagd die hiermee te maken hebben.

De naam van dit overleg is *Leerling in the spotlight*.

4.9 De overblijf, tussenschoolse opvang (TSO)

Het is voor de kinderen mogelijk om tussen de middag bij ons op school over te blijven. De overblijfcoördinator zorgt er, samen met de overblijfkrachten en leerkrachten, voor dat de kinderen iedere dag veilig en aangenaam kunnen overblijven.

De TSO is professioneel georganiseerd door samen te werken met de nabij gelegen kinderopvangorganisatie Smallsteps. Dagelijks helpen twee pedagogisch medewerkers van Smallsteps de overblijf mogelijk te maken. Eén van hen werkt op de sport-BSO. Zo hebben we niet alleen genoeg professioneel toezicht, maar wordt ook aan de invulling van sportieve activiteiten inhoud gegeven.

4.10 Voorschoolse en buitenschoolse opvang

Met ingang van augustus 2007 zijn scholen verplicht om ouders de mogelijkheid te bieden kinderen een hele dag van opvang te voorzien. Ons bestuur heeft deze verplichting als volgt vertaald: SCOL-scholen zullen niet zelf de opvang na school regelen. Zij zullen als makelaar voor ouders optreden in deze voorziening. Dit betekent dat wij voor ouders uitgezocht hebben waar zij goed terecht kunnen voor voorschoolse en/of buitenschoolse opvang. Smallsteps en Floreokids zijn de centra waar de meeste leerlingen van De Schakel naar toe gaan. Adressen van deze centra vindt u achterin de schoolgids en in de kalender. De

uiteindelijke verantwoordelijkheid en de kosten van de opvang van kinderen zijn voor de ouders.

4.11 Aanwezigheid en opvang

4.11.1 Tijd voor school

Kinderen gaan heel wat uren naar school. Op 'De Schakel' gaan kinderen 940 uren per jaar naar school. Deze uren zijn verdeeld over 5 dagen.

De tijden zijn als volgt ingedeeld:

Ma, di, do, vr 8.30 uur - 12.00 uur en 13.15 uur - 15.15 uur

Woensdag 8.30 uur - 12.15 uur

In het schooljaar 2015-2016 is voor het laatst onderzocht of de huidige schooltijden nog de meest geschikte schooltijden zijn of dat we deze aanpassen. Het onderzoek leidde niet tot aanpassingen van de schooltijden.

Voor een exacte urenberekening verwijzen wij u naar Schoudercom (zie later in de gids).

Het schoolgebouw gaat voor alle leerlingen zowel 's morgens als 's middags 10 minuten voor aanvang van de lessen open. Omdat wij onder schooltijd verantwoordelijk zijn voor uw kind, staan wij alleen met schriftelijke kennisgeving toe dat uw kind zonder begeleiding de school verlaat, bijvoorbeeld in geval van een doktersafspraak.

4.11.2 Op tijd naar school

Het gaat dan wel om een groot aantal uren dat de kinderen naar school komen, maar er valt ook veel te doen! Daarom willen we graag op tijd beginnen. We vragen u nadrukkelijk de kinderen op tijd te brengen en de leerkracht de gelegenheid te geven om 8.30 uur met de lessen te beginnen. Tot en met groep 3 kunnen ouders de kinderen naar de klas brengen. Van de kinderen van groep 4 wordt verwacht dat zij na de herfstvakantie zelfstandig naar binnen gaan en hun plekje in de groep zoeken.

Kleine vragen en opmerkingen kunt u tijdens de inloop met de leerkracht bespreken. Wilt u uitgebreider van gedachten wisselen dan kunt u vanzelfsprekend een afspraak met de leerkracht maken, zodat hij/zij gericht tijd voor u kan vrijmaken.

Voor de veiligheid zijn de schooldeuren onder schooltijd gesloten. Alleen tijdens pauzes niet, omdat er dan toezicht op het schoolplein is.

4.11.3 Afmelden als uw kind ziek is

We rekenen erop dat als uw kind ziek is, u uw kind afmeldt. Het liefst voor 8.30 uur. Dit kunt u doen door een bericht van afwezigheid te plaatsen in het ouderportaal 'Schoudercom'. De leerkrachten houden dagelijks een absentielijst bij en als een kind afwezig is zonder afmelding, controleert de leerkracht dit verzuim. Dit doen we met het oog op de veiligheid van de kinderen.

4.12 Schoolafspraken

Wij hebben als school drie schoolafspraken. Deze afspraken staan door de hele school centraal.

De eerste afspraak gaat over het goed omgaan met elkaar.

Voor groot en klein zullen wij aardig zijn.

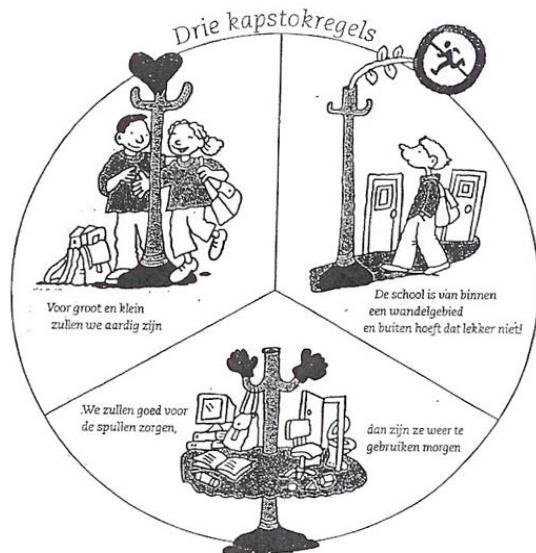
De tweede afspraak gaat over het omgaan met de materialen.

Wij zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken voor morgen.

De laatste afspraak gaat over het bewegen binnen en buiten de school.

De school is van binnen een wandelgebied en buiten hoeft dat lekker niet.

Het zijn onze drie kapstokafspraken. Ongewenste gebeurtenissen die met die drie basisafspraken te maken hebben, worden aan één van deze afspraken gekoppeld.

Aan het begin van ieder schooljaar maken de groepen klassenregels. Deze worden in de klas opgehangen.

Leerkrachten worden meestal met de voornaam aangesproken. Wij vinden dat de toon waarop iets gezegd wordt, belangrijker is dan de vorm. Het gaat om het hebben van respect voor elkaar.

5. Het onderwijs

5.1 Levensbeschouwelijke identiteit

De levensbeschouwelijke identiteit van De Schakel zien wij terug in de wekelijkse lessen godsdienst waarin verhalen uit de bijbel centraal staan. Aan de hand van ieder verhaal gaan wij in gesprek met de leerlingen. Op hun eigen niveau bespreken wij de waarden die in de verhalen voorkomen.

Feesten zoals Kerstmis, Pasen, Hemelvaart en Pinksteren, en bekende katholieke heiligen (sint Maarten, sint Franciscus, sint Nicolaas) worden in de klas besproken. Voor zover mogelijk is er twee keer per jaar, met Kerstmis en Pasen, een schoolviering in de kerk. Een vertegenwoordiger vanuit de parochie komt vertellen over de Eerste Communie (groep 4) en het Vormsel (groep 8).

De levensbeschouwelijke identiteit is ook te zien in de manier waarop wij met elkaar omgaan.

De Schakel werkt aan het algemeen welzijn ('bonum commune') door ieders mening te respecteren en te helpen in het vormen van een eigen mening. De leerlingen worden vrij gelaten hun eigen manier van geloven te ontwikkelen. In het onderwijs is aandacht voor verschillen in het excellentie protocol en voor leerlingen met extra zorg, kanjertraining voor persoonlijke ontwikkeling, oog voor gezondheid bij traktaties, digitaal pesten, pestprotocol, en er wordt aandacht besteed aan relaties en seksualiteit.

Het team heeft zorg voor elkaar; wij houden rekening met ieders werktempo en verschillen.

De Schakel legt de verantwoordelijkheid zo laag mogelijk neer (subsidiariteit) door bijvoorbeeld kleuters elkaar te leren helpen; leerlingen beantwoorden vragen zonder hulp van de leerkracht.

Er zijn 'kapstokregels': klassendienst met gedeelde verantwoordelijkheid. Leerkrachten en leerlingen spreken elkaar aan op de school- en klassenregels.

Coöperatief leren: iedereen werkt rustig en helpt elkaar, leerlingen mogen zelf hun werk nakijken, werken met een planbord (kleuters) en weektaak in de hogere groepen. De klas mag zelf de beloning voor goed gedrag uitzoeken.

We maken gebruik van elkaars talenten en kwaliteiten: in het team en in de klas. Leerlingen leren schaken, er is een plusklas, een leerling 'in the spotlight'.

De Schakel toont solidariteit door het werken in teams, met oog- en schoudermaatjes.

Er zijn hulpouders en klassenouders op school en in de klas. Ook de leerlingen helpen elkaar, bv. met lezen (tutorlezen), grotere kinderen helpen de jongere leerlingen. In de klas werken wij op verschillende niveaus, met 'compact en verrijken', versnellen en vertragen. Er is een lage drempel op school, en in de klas: iedereen is welkom. We steunen elkaar bij verdriet en rouw, wij delen lief en leed.

Op De Schakel telt ieder mens. Dat zien wij terug in de 'leerling in the spotlight', leerlingen mogen mee beslissen bij het kiezen van een nieuwe methode. Wij leren de leerlingen vertrouwen te krijgen in zichzelf, met meer zelfstandigheid. Wij staan open voor mensen met verschillende religieuze achtergronden mits zij wel openstaan voor de levensbeschouwelijke identiteit van de school.

Wij staan open voor leerlingen die op een andere plek vast zijn gelopen.

In het team maakt iedereen zijn of haar eigen keuze in nascholing en studiebijeenkomsten; wij vertrouwen op ieders eigen keuze.

5.2 Ons onderwijs in het algemeen

5.2.1 Ontwikkelingsgericht onderwijs

De ontwikkeling van alle kinderen staat centraal. Het ene kind doet dat met grotere stappen, bij een ander kind verloopt de ontwikkeling geleidelijk. Om recht te doen aan deze verschillen, hanteren leerkrachten vanaf groep 2 groepsplannen waarin zij beschrijven hoe zij met deze verschillen in ontwikkeling omgaan. Wij werken met groepsplannen voor de leergebieden lezen, taal en rekenen. In de groepsplannen beschrijven de leerkrachten o.a. hoe zij kinderen op drie niveaus instructie geven en hoe zij elke instructiegroep benaderen. Elke les begint met alle kinderen samen. Kinderen leren immers ook van elkaar.

De drie niveaugroepen:

1 ster groep: deze kinderen leren langzamer en komen in aanmerking voor een verlengde instructie naast een basisinstructie. Zij hebben dus veel behoefte aan instructie. Zij oefenen en worden daarbij begeleid door de leerkracht. Oefenen verloopt vaak volgens het principe de leerkracht doet voor - leerkracht en kinderen oefenen samen – kinderen oefenen zelf. Zij werken tenminste toe naar minimumdoelen die dat leerjaar gelden. Het aantal oefeningen dat zij zelfstandig maken is kleiner dan voor de kinderen uit de andere niveaugroepen.

2 ster groep: deze kinderen komen gemiddeld mee en krijgen meestal een basisinstructie. Na de instructie verwerken zij de leerstof zelfstandig hoewel zij af en toe nog wel een beroep kunnen doen op de leerkracht. Deze hulp krijgen ze vaak als de leerkracht zgn.

servicerondes loopt tijdens de les. Incidenteel kunnen de kinderen plaats nemen aan de instructietafel. Zij behalen over het algemeen de basisdoelen van dat leerjaar. Na een aantal weken oefenen, wordt d.m.v. een toets gekeken of zij de leerstof beheersen.

3 ster groep: deze kinderen leren snel en zelfstandig en hebben uitdaging nodig. Zij hebben dus minder behoefte aan instructie. Zij hoeven vaak niet alle basisopdrachten te maken en houden daardoor tijd over om met moeilijkere leerstof te oefenen. De leerkracht biedt hen verrijkingsopdrachten en/of verrijkingsmateriaal aan.

Sommige kinderen van deze groep worden voordat nieuwe leerstof wordt aangeboden 'voorgetoetst'. Zij krijgen dus eerst de toets en krijgen daarna alleen instructie over de niet beheerste leerstof. Deze kinderen doen een klein deel van de basisinstructie mee, omdat de andere kinderen veel van hen kunnen leren.

Bovenstaande uitwerking is gebaseerd op de gedachte om kinderen aan te spreken op hun mogelijkheden en leerbehoeftes. Het model gaat uit van verschillen tussen kinderen, maar heeft als doel om alle kinderen zo veel mogelijk de doelstellingen van het betreffende leerjaar te laten bereiken. De verschillen tussen langzamer en sneller lerende kinderen worden dus niet groter. Een gemakkelijke vuistregel die wij hanteren is: zo lang een kind zich ontwikkelt binnen zijn/haar mogelijkheden, zijn wij tevreden. Dreigt de ontwikkeling te stagneren dan is een interventie vereist.

Het groepsplan wordt twee keer per schooljaar geëvalueerd en aangepast, te weten in februari en juli. De toetsen die we in deze maanden afnemen helpen ons daarbij. Kinderen kunnen na een evaluatie in een andere niveaugroep geplaatst worden, maar ook op andere momenten is dit mogelijk. Het leerniveau kan per vakgebied verschillen.

5.2.2 Bewezen effectieve leermethodes

De afgelopen jaren heeft het schoolteam op verschillende studiedagen geleerd welke leerkrachtvaardigheden bijdragen aan het leren van kinderen. Op De Schakel hebben we vooral geput uit het gedachtegoed van twee onderwijsontwikkelingen :

- het model van doordacht lesgeven
- coöperatief leren

Model van doordacht lesgeven

Wij vinden dat een leraar verbanden moet kunnen aantonen in de lesstof en de kinderen handvatten moet aanreiken om dat ook zelf te kunnen doen. Dit houdt in dat een goede leraar samenhang aanbrengt in de informatie omdat het leren anders gebrekkig, chaotisch en onjuist verloopt. Het is een vereiste om optimaal te kunnen leren.

Een effectieve leraar kan de kennis over optimale leeromstandigheden toepassen en integreren in het dagelijkse denken en handelen. Daarvoor is een lesontwerp een belangrijk middel! Geen kant en klare formule die stap voor stap wordt doorlopen maar een doordacht model dat iedere leraar kan aanpassen aan de eigen groep, ontwikkelings-en vakgebied en situatie. Een model als doordacht lesgeven kent vier fasen die steeds weer aangepast worden aan de betreffende leerstof en aan de doelgroep.

Fase 1 Een goed begin	Fase 2 Interactieve instructie	Fase 3 De leerling aan zet	Fase 4 Integratie
<ul style="list-style-type: none"> • Motivatie • Doeluidelijkheid • Vooruitblik • Voorkennis	<ul style="list-style-type: none"> • Kern • Geordend geheel • Check • conclusies	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijkheid • Begeleid oefenen • Zelfstandig oefenen • Op hoger niveau werken	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijke afronding • Persoonlijke afronding

Coöperatief leren

In de lesactiviteiten die leerkrachten ondernemen proberen zij regelmatig kinderen in tweetallen of viertallen samen te laten leren. In onze opinie leren de kinderen niet alleen van het luisteren naar de leerkracht. Met een voorbeeld kunnen we dit het beste demonstreren. De leerkracht van groep 4 wil weten of de kinderen in zijn groep de tafels van 1 t/m 10 beheersen. Hij geeft één kind een tafelsom. Op dat moment is de aandacht gericht op dat ene kind. Andere kinderen die zich niet aangesproken voelen of niet gemotiveerd zijn, kunnen afhaken. Als hen de beurt wordt gegeven, letten ze misschien niet op. Of een kind denkt, ik word alleen actief als ik een beurt krijg. De activiteit is weinig motiverend en minder effectief. Binnen het tijdsbestek van de les hebben niet alle leerlingen geleerd. Als we de structuur 'laat zien' toepassen vanuit coöperatief leren, verloopt de activiteit anders.

1. Ieder groepje krijgt een stapel kaartjes met daarop tafelsommen en de bijbehorende antwoorden.
2. Eén iemand in het groepje is de groepsleider. Deze pakt het eerste kaartje en stelt de vraag. De andere kinderen in het groepje schrijven hun antwoord op.
3. De groepsleider roept: 'Laat zien!', waarop de kinderen hun antwoord laten zien.
4. De groepsleider controleert.
5. Nu mag een ander kind groepsleider zijn.
6. Stap 1 t/m 5 herhalen.

Uit het bovenstaand voorbeeld valt op te maken dat het leren veel leuker is te maken. Kinderen mogen samenwerken en hoeven niet alleen maar te luisteren. Het leerrendement is hoger en wat wij vooral positief vinden: alle kinderen leren tegelijkertijd. Je onttrekken

wordt praktisch onmogelijk gemaakt. Kinderen leren vaardigheden als overleggen, samenwerken, leiding geven, verslag uitbrengen. En dat spelenderwijs. De kinderen op onze school zijn niet de gehele dag bezig met coöperatief leren, maar de leerkrachten passen regelmatig coöperatieve structuren toe als die van pas komen.

5.2.3 Kanjertraining

We hanteren op onze school de kanjertraining. De training is een schoolbreed middel om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen bespreekbaar te maken (met hen) en deze op constructieve wijze te stimuleren.

De kanjertraining is een methode die al vanaf groep I lessen bevat die kinderen inzicht geeft in hun eigen gedrag en de effecten die hun gedrag heeft op hun omgeving. De maker van de methode, zelf leerkracht geweest, onderscheidt vier typen gedrag die centraal staan in de training. In gesprekken en vertrouwens oefeningen wordt telkens opnieuw besproken hoe we willen dat we met elkaar omgaan en hoe ongewenste gedragsuitingen ook anders kunnen. De methode hangt nauw samen met onze kernwaarde 'vertrouwen'. De kanjertraining begint met de vraag: 'Willen wij te vertrouwen zijn en het gezellig hebben met elkaar?' De kracht van de training ligt vooral in het schoolbrede karakter. Alle leerkrachten kunnen de kinderen op dezelfde wijze aanspreken op hun gedrag. We stimuleren allemaal dat kinderen gaan denken in oplossingen en in eerste instantie zelf proberen een oplossing toe te passen. We willen met de training de groepssfeer goed houden of verbeteren. Gebeurt dat in alle groepen dan dragen we met z'n allen bij aan een goede schoolcultuur. De leerkrachten volgen een trainingstraject om volledig gecertificeerd kanjertrainer te worden. Op De Schakel is een gedrag- en pestprotocol, waarmee leerkrachten werken. Dit protocol is tevens op de website te vinden.

5.2.5 ICT

Informatie- en communicatietechnologie is onderdeel van de maatschappij en daarmee automatisch onderdeel van het onderwijs. ICT op school is nodig om de kinderen voor te bereiden op een succesvolle deelname aan de maatschappij.

ICT is daarom een vast onderdeel van de leeromgeving. Leerkrachten integreren de digitale wereld in hun onderwijs. Middels het digitale schoolbord dat in iedere klas te vinden is werken de leerkrachten en kinderen de lessen uit. Allerlei lessen en middelen zijn tegenwoordig via internet voorhanden.

Informatietechnologische vernieuwingen volgen elkaar in hoog tempo op. Kinderen maken gebruik van computers, als bron van vermaak, als middel om te oefenen en om informatie en kennis te verkrijgen. Ze moeten worden toegerust om opgevraagde informatie op waarde en bruikbaarheid te schatten. We hebben een internetprotocol waar afspraken in staan rondom gebruik van het internet.

Daarnaast is de computer een uitstekend middel voor het bieden van passend onderwijs. Dagelijks wordt er door de kinderen gewerkt met software die de ontwikkeling van kinderen bevordert of waarbij zij aangeboden lesstof inoefenen, herhalen, of verdiepen.

Tabletonderwijs

We hanteren in de groepen 4 t/m 6 tablets. De kinderen werkten bij rekenen, spelling en de Nederlandse taal niet altijd meer met werkboeken en leerlingboeken.

Kinderen krijgen tijdens het werken met de tablet direct feedback na het afronden van een opdracht. De leerkracht kan dit gedurende de les volgen en ziet zo snel welke kinderen de leerstof probleemloos doorlopen en welke kinderen extra begeleiding nodig hebben.

Werken met de tablet levert ook heel veel tijdswinst op. Kinderen kunnen verder oefenen als ze een opdracht goed afronden en de leerkracht kan na schooltijd veel meer tijd besteden aan het aanpassen van het onderwijs aan de onderwijsbehoeftes van kinderen.

5.3 Onderwijs aan kleuters

5.3.1 Wat leren we kleuters?

De kleuters zitten bij elkaar in heterogene groepen (4 t/m 6 jarigen). Jonge kinderen leren van elkaar en ontdekken samen nieuwe dingen. Elk kind ontwikkelt zich in een eigen tempo, naar eigen aanleg en gedrag. Het onderwijs is meer themagericht dan vakmatig ingedeeld. De kleuters krijgen een veelzijdig aanbod van materialen en thema's aangeboden. We werken met de methode 'Kleuterplein'. De thema's en projecten bieden een kader waarin gewerkt wordt. Ze sluiten aan bij de belevingswereld van kleuters.

De inspirerende omgeving, de gezellige klaslokalen, de uitnodigende speelplaats, het speellokaal en alles wat er in de groep wordt gedaan, daagt hen uit zich verder te ontplooiën. De leerkracht en medeleerlingen

spelen hierbij een belangrijke rol. De kinderen worden gestimuleerd zelfontdekkend en actief deel te nemen aan diverse activiteiten. We hebben veel geïnvesteerd in ontwikkelingsmaterialen en planborden om het leren in de kleutergroep nog meer te ondersteunen en stimuleren.

In deze speel- en werkomgeving is volop aandacht voor onder meer:

- De emotionele en sociale ontwikkeling: leren je gedrag aan te passen aan situaties waarin je terecht komt. Leren opkomen voor jezelf, maar ook leren samenwerken. Leren rekening te houden met anderen en conflicten leren te voorkomen of op te lossen. Leren om anderen te helpen en zelf hulp te vragen en te aanvaarden.
- Ontwikkeling van zelfvertrouwen: leren geloven in jezelf en vertrouwen op je eigen mogelijkheden.
- Verstandelijke ontwikkeling: Logisch leren denken en de samenhang tussen oorzaak en gevolg begrijpen.
- Taalontwikkeling: Leren om je nauwkeurig en duidelijk uit te drukken. Leren goed te begrijpen wat een ander zegt, kritisch leren luisteren. Gevoelig worden voor goed en mooi taalgebruik en woordenschat uitbreiden.
- Ontluikende geletterdheid: Gaan ontdekken dat tekens bepaalde klanken voorstellen en dat je daar woorden mee kunt maken. Leren je eigen naam te schrijven en een aantal letters te kunnen herkennen. We volgen hierbij de fases uit het 'Dyslexieprotocol'.
- Ontwikkeling van het geheugen: Het onthouden van aangeleerde kennis en van gebeurtenissen en de volgorde waarin iets zich afspeelde. Versjes, liedjes en verhalen leren onthouden.
- Beginnende gecijferdheid en rekenen: Herkennen van tekens als cijfers. Een koppeling leren maken met hoeveelheden en inzicht krijgen in begrippen als meer-minder-evenveel. De kinderen leren tellen en maken eenvoudige 'sommen'.
- Ontwikkeling van ruimtelijke oriëntatie, lijfelijk en in het platte vlak: Hierbij gaat het om het omgaan met begrippen die te maken hebben met de ruimte (zoals voor,

- onder, achter). Leren hanteren van grafieken, diagrammen, plattegronden. Leren (na) bouwen van constructies, symbolen en figuren.
- Zintuiglijke ontwikkeling: Goed en precies leren waarnemen, wat er te zien, te horen, te ruiken, voelen en proeven valt.
  - Algemeen motorische ontwikkeling: Het vergroten van allerlei lichamelijke vaardigheden, zoals durven klimmen en klauteren. Rennen tijdens een tikspel of een koprol kunnen maken. We gebruiken het speellokaal en bewegen buiten. Bewegen op muziek valt hier ook onder.
  - Ontwikkeling van de fijne motoriek: Doelmatig en handig je handen leren gebruiken en allerlei fijne bewegingen leren beheersen. Voorbereidende schrijfoefeningen uitvoeren.
  - Ontwikkeling van taakgericht bezig zijn: Geconcentreerd en doordacht werken. Proberen je op je eigen werk of spel te richten. Uitgestelde aandacht, zelfstandig werken en zelf kleine problemen oplossen horen hierbij.
  - Zelfredzaamheid: Leren om allerlei praktische vaardigheden op te doen, zodat je steeds minder afhankelijk wordt van anderen. Je jas dichtritsen, je schoenveters strikken, je werkje zelf uit de kast pakken.
  - Creatieve ontwikkeling: leren omgaan met gevoelens en ideeën vormgeven in een tekening, schilder- knutsel- of boetseerwerk, maar ook toneel en dans.
  - Muzikale vorming: Plezier hebben in liedjes zingen en in het maken en beluisteren van muziek. Gevoel voor ritme krijgen.

5.3.2 Volgen van ontwikkeling van kleuters

Al voordat het kind 4 jaar is vragen wij de ouders zoveel mogelijk informatie over het kind te verstrekken. Zo kunnen wij rekening houden met de zorg en aandacht die een kind nodig heeft. Daarbij kunnen we als we vooraf informatie hebben de klassen beter indelen.

Van elke leerling van onze school leggen we meteen een dossier aan. In dit dossier verzamelen we informatie die we door de (school)jaren heen verkrijgen. Bij de kleuters begint dat, naast de informatie die we van ouders krijgen, mogelijk met informatie van de peuterspeelzaal, het kinderdagverblijf of de GGD.

In de kleuterklassen observeert en registreert de leerkracht regelmatig de ontwikkeling van het kind. Wij maken gebruik van het ontwikkelingsvolgmodel voor het jonge kind, OVM genaamd. We maken in groep 2 gebruik van de Cito kleutertoetsen voor 'taal' en 'rekenen' om een goed beeld te krijgen van de vorderingen van kinderen. Door te weten waar het kind zich in zijn ontwikkeling bevindt, kunnen we met de lesstof goed aansluiten bij het niveau van de kinderen en ondersteuning bieden waar nodig.

5.3.3 Ontluikende geletterdheid

In de kleutergroepen is er aandacht voor boeken in de vorm van prentenboek presentaties. Er wordt gewerkt aan ontluikende geletterdheid door tekeningen te begeleiden met schrift. Kinderen spelen met letters en letterstempels. Tijdens de kring wordt er regelmatig gewerkt aan voorbereidende leesactiviteiten. Begrippen die later van toepassing zijn op het lezen worden aangehaald. Tegenwoordig zijn er veel kinderen die een dusdanige interesse hebben ontwikkeld in het lezen en schrijven, dat daar, als het past bij de ontwikkeling van het kind, op in wordt gesprongen. Er is aandacht voor de verschillende niveaus van geletterdheid bij de kinderen. Er wordt tegemoet gekomen aan de individuele niveaus van de kinderen in het aanbieden van lesstof.

5.4 Onderwijs in de groepen 3 tot en met 8

5.4.1 Onderwijs in de Nederlandse taal

De taal is het belangrijkste communicatiemiddel van mensen. Daarnaast geeft taal de mogelijkheid om kennis te verzamelen. Ook ons denken verloopt via taal. Vele andere onderdelen van het leerprogramma op school steunen op taal. Taalonderwijs is dus zo belangrijk dat geen enkel aspect daarvan mag worden verwaarloosd.

De inhoud van ons taalonderwijs bestaat uit een flink aantal elementen die zeer nauw met elkaar samenhangen en gericht zijn op de volgende doelen:

A. Mondelinge taalvaardigheid:

- spreekvaardigheid: duidelijk verstaanbaar kunnen spreken, in een logisch betoog, ongeremd en afgestemd op degenen die luisteren. Bij het vergroten van de spreekvaardigheid spelen niet alleen de kringgesprekken een belangrijke rol, maar ook allerlei andere oefeningen: poppenkastspel, boekbesprekingen, spreekbeurten e.d.;
- luistervaardigheid: goed geconcentreerd en kritisch kunnen luisteren. We oefenen dit in verschillende situaties.

B. Schriftelijke taalvaardigheid:

- spellingvaardigheid: gehoorde taal en gedachten omzetten in geschreven symbolen (letters), zonder fouten, volgens spellingregels;
- stelvaardigheid: gedachten, gevoelens en ervaringen op passende wijze schriftelijk verwoorden in goed en correct Nederlands en in een voor een ander leesbare en begrijpelijke vorm. Er wordt aandacht besteed aan het ontwikkelen van een persoonlijk en creatief taalgebruik, rijk aan woorden, uitdrukkingen en synoniemen. Het maken van werkstukken past hier ook bij.

C. Vaardigheid in taalbeschouwing:

We leren de kinderen inzicht te krijgen in de functie en betekenis die woorden en woordgroepen in een zin innemen. Enerzijds is dit van direct belang om bij het schrijven van zinnen de juiste werkwoordsvormen te kunnen kiezen. Anderzijds geven we de leerlingen hiermee vroegtijdig inzicht in het gebruik van zinsdelen en woordsoorten, waarmee zij bij het vreemde talenonderwijs in het voortgezet onderwijs te maken zullen krijgen.

De methode die wij gebruiken is 'Taal Actief (versie 2012)'.

5.4.2 Lezen

Op onze school, waar taal een belangrijke plaats inneemt, is er vanzelfsprekend ook veel aandacht voor lezen.

Aanvankelijk lezen

In groep 3 beginnen de kinderen met het leren lezen. Ze beginnen met letters die gekoppeld zijn aan woorden en vormen later zinnen. Deze periode noemen wij het 'aanvankelijk lezen'. Bij het verlaten van de kleuterafdeling komen de kinderen in groep 3 op verschillende niveaus binnen. Bij de groep startende lezers zitten kinderen die de stof sneller begrijpen en anderen hebben meer instructie nodig. Wij werken met de methode 'Veilig leren lezen (Kim-versie)'. Deze methode biedt de differentiatie die nodig is om ieder kind op het juiste niveau te laten werken.

Technisch lezen

Na het aanvankelijk lezen volgt het technisch lezen. De volgende vormen zetten wij in:

Vrij lezen

Plezier in lezen en liefde voor boeken kan niet genoeg benadrukt worden.

De school beschikt over een bibliotheek die opnieuw is ingedeeld. Verouderde boeken zijn verdwenen en de nieuwe boeken zijn op niveau ingedeeld zoals dit ook in de bibliotheek terug te vinden is. Kinderen die niet meer duo-/tutorlezen omdat zij AVI 9 behaald hebben, kiezen zelf een boek, lezen dit en verwerken dit in een kort verslagje.

Duo lezen

De leerlingen lezen tot AVI 9 in tweetallen. De betrokkenheid wordt vergroot en de concentratie is beter. Na het lezen van een boek volgen nog een aantal verwerkingsopdrachten waarin een stuk tekstbegrip wordt geoefend.

Tutor lezen

Kinderen die geconfronteerd worden met leesproblemen, lezen twee keer per week met een tutor. Een tutor kan een ouder of een leerling met een goede leesbeheersing zijn. De tutor ondersteunt het leren van de ander en leert zelf door zijn kennis over te brengen. De tutor is een leerling die 2 jaar meer leesonderwijs heeft gekregen.

Voorlezen

Kinderen krijgen de mogelijkheid om voor te lezen in de eigen of een andere groep. De meeste kinderen hebben aan het eind van groep 5 het hoogste leesniveau bereikt. Dit lukt echter niet voor alle leerlingen. De kinderen met leesproblemen krijgen extra hulp. De methode die wij gebruiken heet: 'Leesweg'.

Begrijpend en studerend lezen

In de tweede helft van groep 3 starten wij met het begrijpend lezen.

Naast het begrijpend lezen besteden wij in de drie hoogste groepen ook aandacht aan het studerend lezen. De methode die wij gebruiken is 'Nieuwsbegrip'.

Leesproblemen en dyslexie

Ondanks al deze zorg voor het leesproces kan het voorkomen dat een kind problemen ondervindt bij het leren lezen. Wij hebben een duidelijk uitgewerkte zorgprocedure op school die beschrijft wat leerkrachten, ouders en kind kunnen doen als gesignaleerd wordt dat een kind op dit gebied extra zorg behoeft.

Op onze school is ook veel aandacht voor dyslexie. Het dyslexieprotocol kunt u terugvinden op onze website.

5.4.3 Schrijven

Schrijven is nauw verbonden met het lezen. Het schrijfonderwijs heeft als doel een handschrift aan te leren dat goed verzorgd en duidelijk leesbaar is. De kinderen leren het verbonden schrift, rechtshellend en aan elkaar. Hierdoor leren de kinderen een behoorlijk schrijftempo ontwikkelen. Wij gebruiken de methode 'Pennenstreken' tot en met groep 8. In groep 3 wordt met potlood geschreven. In de loop van het vierde leerjaar gaan de kinderen met een vulpen schrijven.

5.4.4 Rekenonderwijs

Wij vinden het belangrijk dat ons rekenonderwijs eigentijds is: rekening houdt met de mogelijkheden en behoeften van nu, maar gecombineerd met bewezen traditionele rekenstrategieën.

Moderne onderwijsinzichten

- Meer dan vroeger wordt benadrukt, dat er voor een rekenprobleem vaak meerdere goede oplossingen zijn te vinden. De kinderen worden uitgedaagd om hun eigen aanpak te verklaren. Verschillende rekenstrategieën zijn mogelijk en ieder kind kan zijn eigen voorkeur ontwikkelen en deze strategieën in eigen bewoordingen uitleggen.
- Daarbij krijgt ook het coöperatieve werken aan rekenvraagstukken aandacht. In een groepje kan iets lukken wat eerst onoplosbaar leek. Bovendien kunnen kinderen leren van elkaars aanpak.
- Het automatiseren van rekenvaardigheden is en blijft van belang.
- In deze tijd van rekenmachines en computers blijft het nodig om grote optellingen en delingen uitgebreid in te oefenen. Het accent ligt sterker op het inzicht in het omgaan met hoeveelheden. Vanaf eind groep 6 wordt het hanteren van eenvoudige rekenmachines geoefend.
- De rekenstof moet functioneel zijn voor de leefwereld van het kind en ook de basis leggen voor algemene vaardigheden die nodig zijn in het vervolgonderwijs, de latere beroepsuitoefening en de vrijetijdsbesteding.
- Het rekenonderwijs moet kinderen uitdagen. Het niveau dient zo te zijn, dat alle leerlingen het gevoel hebben en houden dat zij het werk aankunnen en een goed resultaat kunnen halen. Verder moeten opgaven, zo mogelijk, relatie hebben met het dagelijks leven van kinderen. De motivatie van kinderen zal omhoog gaan als zij het geleerde toe kunnen passen in hun leven.
- Voor de begripsvorming wordt gebruik gemaakt van een breed scala aan oefenmodellen: tabellen, grafieken, geheimschriften etc.
- De leerkracht heeft een wisselende rol: van uitleg en instructie geven tot stimuleren en stellen van vragen die tot kennis en inzicht leiden bij de kinderen.
- De leerkracht differentieert binnen het rekenonderwijs op drie niveaus.

Groepsdoorbrekend rekenonderwijs

We ervaren dat sommige kinderen heel gemakkelijk en goed kunnen rekenen. Zij lopen het risico op demotivatie en onderpresteren als zij onvoldoende uitgedaagd worden. In eerste instantie bieden we voor deze doelgroep uitdagende opdrachten of materialen aan. Soms echter is hun ontwikkelingsvoorsprong zo groot dat we kiezen voor versnellen. Kinderen volgen dan de rekenles in een hogere groep. Om in aanmerking te komen voor versnellen, moeten kinderen voldoen aan bepaalde criteria.

Omgekeerd kan ook. Kinderen die ondanks verlengde instructie en extra oefenmomenten onvoldoende profiteren van het lesaanbod en stagneren in hun ontwikkeling, kunnen beter af zijn in een lagere groep. Voor hen moet wel een ontwikkelingsperspectief opgesteld worden omdat de kans reëel is dat zij niet de einddoelen van groep 8 behalen.

Deze onderwijsontwikkeling vraagt aanpassingen van de organisatie. De rekentijden zijn voor alle groepen gelijk vanaf groep 4. Voor kinderen die het gehele rekeraanbod hebben doorlopen bestaat een speciaal voor hen ontwikkeld extra aanbod.

Dit aanbod is in overleg met het voortgezet onderwijs tot stand gekomen.

De groepen 3 tot en met 8 werken met de methode 'Wereld in getallen (versie 2012)'.

5.4.5 Wereldoriënterende vakken

In de groepen 1 t/m 4 worden deze vakken niet afzonderlijk behandeld. Er worden in deze groepen onderwerpen behandeld die voor jonge kinderen interessant zijn en aan de hand waarvan kennis en inzicht kan worden verkregen op het gebied van de wereldoriënterende vakken.

Vanaf groep 5 komen de wereldoriënterende vakken afzonderlijk aan de orde. Onze methodes bieden de kinderen een basisstof maar ook de mogelijkheid om via extra opdrachten de thema's verder uit te werken. Dit gebeurt veelal in werkboekjes en via kopieerbladen. Tijdens de lessen wereldoriëntatie wordt ook aandacht besteed aan studievaardigheden.

Aardrijkskunde

Wij willen bij dit vakgebied bereiken dat de kinderen:

- Kaarten en plattegronden op een handige manier leren gebruiken;
- Voldoende topografische kennis bezitten om zich in de regio en op reis te kunnen oriënteren;
- Voldoende algemene aardrijkskundige kennis hebben om actuele gebeurtenissen te kunnen situeren en begrijpen;
- Kennis hebben van zaken en verschijnselen zoals weersverschijnselen, eb en vloed, zon en maan en jaargetijden;
- iets weten over maatschappelijke verhoudingen en problemen in delen van de wereld en de noodzaak daar verbeteringen in aan te brengen;
- iets weten over godsdiensten, culturen en leefwijzen en deze ook weten te waarderen;
- Een gevoel van schoonheid voor stad en land ontwikkelen en waardering te krijgen voor menselijke prestaties.

Wij gebruiken de methode 'Meander'.

Geschiedenis

Wij willen de kinderen een beeld geven van het leven van mensen in verschillende perioden van de geschiedenis. Hoe mensen woonden, gekleed gingen, hoe ze met elkaar omgingen.

Wij gebruiken de methode 'Brandaan'.

Groep 5 tot en met 8 doet tevens mee aan het project 'Erfgoedspoor'. De kinderen leren via dit project over kenmerken uit de geschiedenis die specifiek met Leiderdorp en de omgeving te maken hebben.

Natuur

Wij willen voor de kinderen ontmoetingen creëren met verschijnselen, planten en dieren, liefst in hun eigen omgeving. Verwondering, ontdekking en speelse omgang met planten en dieren kunnen leiden tot verklaring, kennis en waardering van de levende en niet-levende wereld om ons heen.

Wij werken samen met het Milieu Educatief Centrum. Het MEC zorgt mede voor de natuur- en milieueducatie op onze school. Dit gebeurt door middel van projecten gericht op onder-, midden- en bovenbouwgroepen, waarbij de kinderen een bezoek brengen aan het centrum. Tevens leent het MEC leskisten uit die een bepaald natuur- of milieuaspect belichten, zoals een leskist over 'kaas maken' 'vogels in de winter' en 'afval'.

Onder het motto 'groeien en bloeien door eigen bemoeien' richten de kinderen van groep 6 hun eigen schooltuin in. Bloemen en groenten worden gekweekt en geoogst. Wanneer de kinderen na de zomer in groep 7 komen ronden zij het schooltuinwerk af.

Iedereen, inclusief hulpouders, werkt altijd met heel veel plezier aan deze activiteit mee. Wij gebruiken de methode 'Natuniek'.

Techniek

Techniek is een vast onderdeel in ons lesprogramma. De techniektorens bevatten lessen voor alle groepen. De kinderen maken actief en op speelse wijze kennis met de vele fascinerende aspecten van techniek.

De techniektorens worden jaarlijks aangevuld met nieuwe voorraden en nieuwe lesconcepten onder begeleiding van de techniekspecialist.

Elke groep brengt een bezoek aan het Technolab in Leiden. Op onze school is één leerkracht gestart met de opleiding tot 'Specialist Wetenschap en Techniek'. Onze ambitie is om het komend schooljaar kinderen veel meer in aanraking te laten komen met ontdekkend leren. Technieklussen bieden daar bij uitstek gelegenheid toe.

Burgerschap

Op school hoort burgerschap thuis. De schoolsamenleving is een plek waar leerlingen te maken krijgen met de verschillende gedragingen en gebeurtenissen die ook in de echte samenleving voorkomen. Te denken valt aan het leren omgaan met ruzie, pestgedrag, geweld, inspraak en samenwerking.

Binnen SCOL verstaan wij onder burgerschap het aanleren van een houding bij leerlingen waarbij 'democratie en respect als levenswijze' geldt.

We willen dat de kinderen:

- kennis hebben over politieke formele rechten en plichten van burgers;
- kennis hebben van verschillende bestaande culturen en verschillende geloofsovertuigingen en deze respecteren;
- vreedzaam conflicten leren oplossen;
- redzaam zijn in het verkeer en als consument;
- een bijdrage leveren aan de leefomgeving waar onder de natuur en het milieu;
- verantwoordelijkheden dragen binnen de eigen groep;
- zich sociaal en empathisch leren gedragen ten opzichte van andersdenkenden.

Bovengenoemde punten verwerken wij tijdens onze lessen rondom wereldoriëntatie, godsdienstonderwijs, de lessen rondom sociaal-emotionele vorming en verkeer.

5.4.6 Verkeer

Verkeersonderwijs in de klas

Het verkeersonderwijs sluit aan bij de eigen leef- en ervaringswereld van het kind. Naast het leren van verkeersregels wordt er aan gedragsregels aandacht besteed zoals; hoe steek ik veilig over, hoe kan ik rekening houden met de ander, hoe neem ik veilig deel aan het verkeer als voetganger of fietser. In groep 7 wordt een theoretisch en praktisch verkeersexamen afgenomen. Vanaf groep 7 gaan we ervan uit dat de kinderen op de fiets deel kunnen nemen aan schoolse activiteiten. Incidenteel gaan ook de kinderen van groep 6 op de fiets naar buitenschoolse activiteiten.

De methode die we gebruiken is 'Wijzer door het verkeer'.

Praktisch verkeersonderwijs

In alle groepen krijgen de kinderen drie praktische verkeerslessen per schooljaar. De kinderen krijgen lopend of fietsend les op het schoolplein of in het verkeer. Een verkeersleerkracht leert de leerkracht de les te geven. In de toekomst geeft de leerkracht deze les zelf. Bij de lessen kunnen we de hulp van ouders goed gebruiken. Er worden immers meerdere verkeerssituaties uitgezet.

De school heeft het project 'De verkeersleerkracht' in huis gehaald om meer aandacht te besteden aan de praktijk van alledag. Door kinderen en ouders een actievare rol te geven bij verkeerseducatie hopen we een middel te hebben om alle betrokkenen nog bewuster te maken van een veilige schoolomgeving. En praktisch les krijgen is altijd leuk!

We hopen in het schooljaar 2016-2017 het label 'School op Seef' te behalen. Dit label geeft aan dat verkeer een voorname plaats heeft binnen ons onderwijs en dat we intensief samenwerken met alle belanghebbenden.

5.4.7 Bewegingsonderwijs

Het bewegingsonderwijs omvat op onze school gymnastiek en spellessen. De bewegingslessen hebben als belangrijkste doel te kinderen te leren de mogelijkheden van hun eigen lichaam te leren kennen en vergroten, daarbij rekening houdend met de eigen veiligheid en die van anderen. Maar daarnaast vinden wij de sociale vorming ook belangrijk; leren sportief aan activiteiten deel te nemen, je te houden aan spelregels en om prestaties van anderen te waarderen.

De kinderen uit de groepen 3 t/m 8 krijgen één maal per week, gedurende 70 minuten, gymnastiekles in sporthal 'De Bloemerd'. De kinderen sporten in een korte broek en shirt of een turnpakje en stevige sportschoenen. We zetten zo veel mogelijk een leerkracht in die een opleiding tot gymleerkracht heeft gevolgd. Alle groepen vanaf groep 3 krijgen gymles van een vakleerkracht. Op onze school zijn drie vakleerkrachten in dienst.

De kleuters krijgen 2 bewegingslessen per week in de speelzaal van onze school. Daarnaast doet onze school mee met de meeste schoolsporttoernooien in Leiderdorp.

5.4.8 Engels

In de groepen 1 t/m 8 geven we Engelse lessen gedurende 60 minuten per week.

Het goed leren spreken van tenminste één vreemde taal zien we als één van de 21 century skills die we kinderen op onze school willen aanleren.

We werken intensief samen met Early Bird. Early Bird is een toonaangevend schoolbegeleidingsinstituut als het gaat om vroeg vreemde taal onderwijs Engels (vvtoE). Het leerkrachtenteam krijgt een Classroom English training aangeboden van 2 jaar, een native speaker coacht leerkrachten en peilt de voortgang van ons leerproces, we werken toe naar CLIL-lessen (Content Language Integrated Learning) waarbij de voertaal bij een aantal andere lessen afgezien van de Engelse les Engels is en we werken toe naar het Early Bird Predicaat dat aangeeft dat onze school Engelse lessen geeft van kwaliteit. Dit predicaat willen we in 2019 behalen.

We werken met de methodes 'I-Pockets' voor de groepen 1 t/m 4 en 'Our Discovery Island' voor de groepen 5 t/m 8.

5.4.9 Expressie

Dramatische expressie

Wekelijks besteden wij aandacht aan dit onderdeel. De kinderen doen dan bijvoorbeeld (panto)mimespelletjes, toneelstukjes en poppenspel. Twee keer per jaar verzorgt een groep of een combinatie van groepen op vrijdagmiddag de weeksluiting. Enkele andere groepen en de ouders van de groep die de weeksluiting verzorgt, gaan dan kijken. In de jaarplanning staat met WS aangegeven wanneer iedere groep de weeksluiting verzorgt.

Beeldende vorming

Bij dit vak staat creatief omgaan met materialen en eigen mogelijkheden centraal. Verschillende teken- en handvaardigheidstechnieken komen aan bod.

In de hogere groepen komen er steeds meer technische aspecten bij. De aandachtspunten, die steeds weer terug komen zijn: plezier, uiting van gedachten en gevoelens en technische vaardigheden. Ter inspiratie gebruiken wij de methode 'Moet je doen'.

Sinds het schooljaar 2014-2015 is er 'Creatief op De Schakel'. Eén leerkracht van onze school biedt maandelijks een tekenles aan iedere bouw aan. Telkens staat één tekentechniek en één thema centraal. Ieder kind hangt jaarlijks de tekening een keer aan de muur in één van de gangen.

Het afgelopen schooljaar is hier een ander initiatief aan toegevoegd, 'Carrousel op De Schakel'. Dit wordt drie keer per schooljaar op een middag georganiseerd. Kinderen mogen dan drie keer voor een workshop kiezen die ze leuk vinden. De workshop wordt gegeven door een leerkracht die hiervoor gekozen heeft en/of talent heeft. Hierin kunnen kinderen hun eigen creatieve talent verder ontwikkelen. We bieden workshops techniek, muziek, drama, tekenen, beeldende vorming en dans aan.

Muzikale vorming

We vinden het belangrijk dat de kinderen met behulp van muziek leren hun gevoelens te uiten. De kinderen leren zingen en maken zelf muziek. Verschillende soorten zang en soms dans komen daarom in alle groepen aan de orde. Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan het luisteren naar stemmingen in de muziek. Ook komen de kinderen in aanraking met muziek uit verschillende landen. We gebruiken de methode 'Moet je doen'.

Culturele vorming

We werken op projectbasis samen met Kunstmenu. Alle disciplines worden in de groepen aangeboden via begeleidende lessen. Er is voor iedere groep een theatervoorstelling aan verbonden. We verbinden de theaterbezoeken aan lesthema's van het betreffende leerjaar. Zo krijgt de leerstof voor kinderen nog meer betekenis. Daarnaast maken we gebruik van het excursieaanbod van 'De Cultuureducatiegroep Leiden'. Voor ieder leerjaar zijn er twee excursies beschikbaar.

Projecten

Eenmaal per jaar staat in de hele school één onderwerp centraal. De kinderen uit alle groepen werken op dat moment aan hetzelfde thema. Op deze wijze kan dit onderwerp goed uitgediept worden en komen alle aspecten in onderlinge samenhang aan de orde. Competenties als samenwerking, zelfstandigheid, uitwisseling van gegevens en excursies krijgen in deze periode extra aandacht.

Een project wordt voor en door de kinderen met een presentatie of een bijeenkomst afgesloten. De ouders worden gevraagd het project waar nodig te ondersteunen en worden uitgenodigd om het werk van de kinderen te komen bekijken.

Het project vindt in het tweede gedeelte van het schooljaar plaats.

Relaties en seksualiteit

Een project dat speciale aandacht vraagt is het project 'Relaties en seksualiteit'.

Op onze school geven we in iedere groep 3 tot 5 lessen over dit onderwerp.

Om een open en veilige sfeer op school te scheppen, vinden we het belangrijk dat we ook aandacht besteden aan de relationele en seksuele ontwikkeling van kinderen.

We hebben ons hierbij laten adviseren door de GGD en zij hebben ons team ook geschoold in het geven van deze lessen. Ouders van onze school staan achter het geven van lessen over dit thema.

Een andere reden waarom we deze lessen geven is dat het thema een belangrijke rol speelt in de belevingswereld van de kinderen. Als we het niet bespreekbaar maken op school, praten kinderen er onderling genoeg over! De lessen zijn aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Zo beginnen we in de kleutergroepen bijvoorbeeld met het bespreken van de verschillen tussen jongens en meisjes en besteden we in groep 8 aandacht aan veilig vrijen. Er is een duidelijke doorgaande leerlijn.

Met de lessen geven we vorm aan het kerndoel m.b.t. seksualiteit en seksuele diversiteit.

6. Rapportage, vorderingen en leerresultaten

6.1 Leerlingdossier

Gedurende de basisschoolperiode wordt van iedere leerling een leerlingdossier bijgehouden. Daarin staan de gegevens van het kind, het gezin, de afspraken die tijdens oudergesprekken gemaakt worden en informatie die wij van externen als bijvoorbeeld de schoolarts en de logopediste ontvangen. Handelingsplannen, toets- en rapportgegevens worden bewaard en gaan met de leerling mee naar het volgende schooljaar.

Een goed dossier maakt dat alle leerkrachten over eenduidige informatie beschikken en met ieder kind zorgvuldig om kunnen gaan.

De dossiers van de kinderen worden 5 jaar na het verlaten van de basisschool vernietigd. Het leerlingdossier is door ouders in te zien op afspraak en op school.

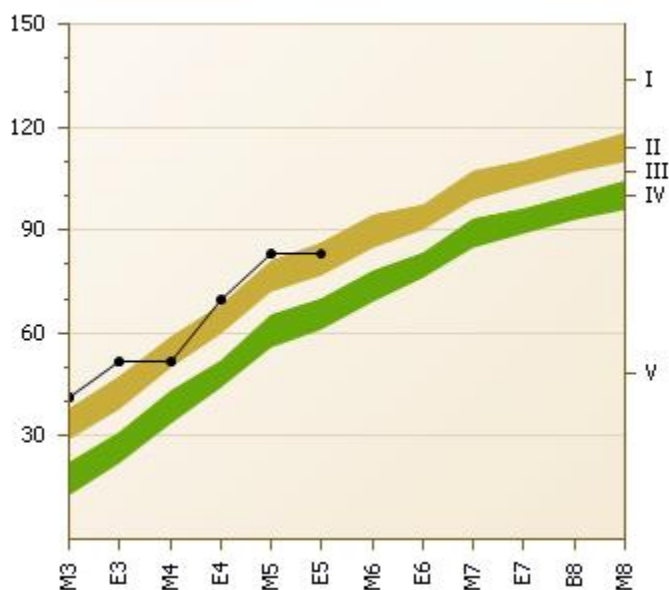
6.2 Volgen van de ontwikkeling en resultaten

Leerkrachten verzamelen de hele dag door gegevens van hun leerlingen. Ze observeren, kijken werk na en interpreteren de toetsuitslagen.

Voordat een kind 4 jaar wordt vragen wij ouders een oudervragenlijst in te vullen. Deze wordt besproken met de leerkracht, zodat we meteen goed met ons onderwijs kunnen aansluiten. De ontwikkeling van kleuters wordt gedurende het hele schooljaar gevolgd. Wij hanteren hiervoor het ontwikkelingsvolgmodel (OVM), waarbij wij de totale ontwikkeling - tijdens het werken en bij het spel binnen en buiten - volgen. Uit de observatie komt naar voren waar het kind in zijn of haar ontwikkeling is en daar sluiten wij de individuele (leer)activiteiten op aan.

Vanaf groep 3 geldt dat het dagelijkse werk regelmatig wordt getoetst door middel van methode afhankelijke toetsen of door ons zelf ontwikkelde toetsen.

Op vaste tijdstippen in een schooljaar worden methode onafhankelijke toetsen van Cito afgenomen. De uitslagen van deze toetsen, waarbij een vergelijking met een landelijk gemiddelde mogelijk is, geven ons redelijk objectieve gegevens over de leerprestaties en de ontwikkeling van het kind. De leerresultaten worden via het zogenoemde leerlingvolgsysteem (LVS) verwerkt in tabellen en grafieken. De verrichtingen van ieder kind en de groep kunnen zodoende op langere termijn worden gevolgd.

Figuur 1: Ontwikkelingsgrafiek individuele leerling

Het schuin oplopende, gearceerde gebied geeft aan hoe kinderen in Nederland presteren en hoe hun vaardigheden in de loop van de tijd toenemen. Het I- gebied laat dat zien voor 'bovengemiddeld presterende kinderen, het II- en III- gebied voor gemiddeld presterende kinderen, het IV- en V-gebied voor kinderen die onder het gemiddelde presteren. We volgen de kinderen door ze twee keer per jaar te toetsen: midden in het schooljaar (M) of aan het einde (E).

Het is niet zo belangrijk of kinderen in het I, II, III, IV of V gebied presteren. Ieder kind werkt op zijn eigen niveau. Wat voor de één hoog is, kan voor de ander laag zijn. Wel belangrijk is dat de kennis en vaardigheden van de kinderen toenemen, passend bij de ontwikkelingsmogelijkheden van het individuele kind. De witte lijn geeft het landelijke gemiddelde weer.

De opvallende uitkomsten van deze toetsen worden in professionele bijeenkomsten besproken en worden gebruikt om ons onderwijs te evalueren. Zo nodig wordt het onderwijs groepsgewijs of individueel, bijgesteld. Het door de leerkrachten nagekeken werk en de uitslagen van de toetsen kunnen aanleiding zijn om een kind gedurende bepaalde tijd extra hulp te geven. De extra hulp wordt beschreven in een handelingsplan en gaat altijd in overleg met de ouders.

6.3 Rapporten

De school houdt door middel van toetsen en observaties de vorderingen van de kinderen bij. Natuurlijk brengen wij de ouders op de hoogte van deze vorderingen. Vanaf groep 3 gebeurt dat in de vorm van drie rapporten per schooljaar. De rapporten geven een overzicht van de leerresultaten, werkhouding en de sociaal- emotionele ontwikkeling. Tijdens de spreekuren die De Schakel meerdere keren per jaar organiseert, worden ouders op de hoogte gebracht van de resultaten en de ontwikkeling van hun kind.

6.4 Cito Eindtoets

In groep 8 wordt in april de Cito eindtoets gemaakt. Deze toets bestaat uit een basistoets en een niveautoets. De niveautoets wordt gemaakt door kinderen die een advies 'praktijkonderwijs', 'VMBO-basis' of 'VMBO-kader' hebben. Deze toets is wat vraagstelling betreft gemakkelijker. De normering is echter strenger, zodat er wel een eerlijk resultaat uit de toets volgt.

De uitslag van de Cito eindtoets is mede bepalend voor de uiteindelijke toelating op de school van uw keuze. Voor de eindopbrengsten (uitslag van de Eindtoets van het laatste schooljaar) verwijzen we u naar de kalender.

Bij onverwachte toetsuitslagen vinden gesprekken plaats tussen de leerkracht van groep 8 en de school voor het voortgezet onderwijs. In diezelfde periode worden de aanmeldingsformulieren en het onderwijskundig rapport van de leerlingen verstuurd door de school. De leerkracht van groep 8 voert overdrachtsgesprekken met de brugklascoördinatoren van het Voortgezet Onderwijs.

In de weekbrief en in de schoolkalender vermelden we jaarlijks de gemiddelde score van de groep en geven we een toelichting op de score. Ook via de website www.vensterspo.nl zijn de behaalde scores te raadplegen en is een toelichting beschikbaar.

Bij het vergelijken van Cito-scores van verschillende scholen moet men bedenken dat de onder- en bovengrenzen verschillen. Voor een school met meer kinderen met laagopgeleide ouders gelden lagere onder- en bovengrenzen dan een school met weinig gewichtleerlingen.

6.5 Voortgezet onderwijs

Na de basisschool gaan de kinderen naar het Voortgezet Onderwijs. In december krijgen de ouders van de kinderen van groep 8 een persoonlijk schriftelijk advies over de

keuzemogelijkheden van hun kind. In januari volgt er een gesprek naar aanleiding van dit advies met de groepsleerkracht. Het advies van de school staat vast en wordt niet meer gewijzigd.

Het advies van de school is gebaseerd op:

- observaties van de leerkrachten uit de groepen 6, 7 en 8. Zij letten dan ook op de werkhouding en de interesse van het kind;
- de gegevens uit het leerlingendossier (zoals de resultaten van de diverse toetsen);

Het schooladvies komt nadrukkelijk niet tot stand door de wens of voorkeur van ouders. Naar welke vormen van voortgezet onderwijs we leerlingen van groep 8 het afgelopen schooljaar verwezen hebben, kunt u lezen in de Schakelkalender.

In januari en februari houden de vervolgscholen informatieavonden en open dagen om de ouders en de toekomstige leerlingen met de school kennis te laten maken. Op basis van het advies van de school melden ouders hun kind aan bij één van deze vervolgscholen.

De ervaring leert dat de door ons gegeven adviezen nauwelijks afwijken van de uitslag van de Cito Eindtoets. Wanneer het advies van de basisschool en de uitslag van de Eindtoets beide positief zijn, wordt het kind zeker toegelaten. In alle overige gevallen weegt de toelatingscommissie de beschikbare gegevens zorgvuldig tegen elkaar af om tot een beslissing te komen. Er wordt daarbij overleg met de basisschool gevoerd.

Wanneer uw kind mogelijk in aanmerking komt voor het VMBO met leerwegondersteuning of het Praktijk Onderwijs, volgen wij een ander toelatingstraject.

Om op deze scholen geplaatst te kunnen worden, is uitgebreid onderzoek noodzakelijk.

In oktober worden deze leerlingen getest. Dit onderzoek vindt in Leiden plaats. Alle basisscholen uit Leiden en omgeving doen aan deze procedure mee.

Aan de hand van de uitslag van deze test wordt bepaald of uw kind wel of niet extra ondersteuning kan krijgen bij bepaalde vakgebieden.

Vooraf is er met de betrokken ouders uitvoerig overleg en wordt de te volgen procedure uitgelegd. Kinderen die aan dit onderzoek deelnemen, hoeven niet deel te nemen aan de Cito eindtoets. Het mag overigens wel.

7. Ondersteuning voor de kinderen

7.1 Ondersteuning binnen de school

Onze school wil zo goed mogelijk onderwijs bieden aan alle kinderen. We gaan daarbij steeds meer uit van de ontwikkelingsmogelijkheden van ieder kind. De begeleiding van ieder kind wordt in nauw overleg met de ouders vormgegeven.

Soms heeft een kind iets extra's nodig om een volgende stap in zijn/haar ontwikkeling te zetten. Kinderen die achterblijven in hun leerontwikkeling krijgen extra ondersteuning, maar ook voor kinderen die duidelijk meer aankunnen dan hun klasgenootjes is extra aandacht. Als de leerkracht of u dat signaleert, dan is het goed daarover met elkaar in gesprek te gaan. De leerkracht kan de hulp invoeren van de intern begeleider van onze school. Wie onze intern begeleider is, treft u achterin deze gids aan en in onze kalender. In ons team is specifieke deskundigheid beschikbaar rondom dyslexie, hoogbegaafdheid en remedial teaching.

Als een leerling extra hulp nodig heeft, proberen we die zoveel mogelijk binnen de klassensituatie te geven. Ook is het mogelijk dat een andere leerkracht dan de groepsleerkracht betrokken wordt bij de te geven hulp.

Extra begeleiding

Als een kind niet voldoende profiteert van het reguliere onderwijsaanbod in de klas en zijn/haar leerontwikkeling stagneert of deze laat na interventies van de leerkracht te wensen over, dan zijn er op onze school drie alternatieven:

-Extra instructie en inoefening buiten de groep, remedial teaching (RT) genoemd
Deze vorm van extra begeleiding wordt gegeven door ingehuurde remedial teachers van buitenaf. Zij werken volgens een handelingsplan en na een vooraf afgesproken periode wordt het effect van de begeleiding geëvalueerd. Hiervoor komen kinderen in aanmerking van wie de leerontwikkeling niet naar wens verloopt of van wie de ontwikkeling dreigt te stagneren.

-Plusklas

1. Voor deze begeleiding komen kinderen in aanmerking die zich niet voldoende uitgedaagd voelen in het lesprogramma van de groep; zelfs niet na extra verdiepingsopdrachten.
2. onderpresteren en te weinig tot leren komen omdat het lesaanbod veel te gemakkelijk is. We hanteren een instrument om kinderen te screenen. Er vindt vooraf dus een uitgebreid onderzoek plaats. Ook de ontwikkeling wordt goed gevolgd en de kinderen krijgen een beoordeling op hun rapport.

-Versnellen of vertragen bij rekenen

Als kinderen bij rekenen niet gemotiveerd zijn en binnen geen van de niveaugroepen onder te brengen zijn, bijvoorbeeld omdat ze veel verder zijn in hun ontwikkeling of juist een grote achterstand hebben op de groep, is er een alternatief. Zij kunnen een groep hoger rekenen (versnellen) of een groep lager (vertragen). Voor meer informatie zie paragraaf 5.3.4. Ouders van kinderen die extra begeleiding krijgen buiten de groep, worden door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld bij de start en na de evaluatie.

Als een kind in aanmerking kan komen voor extra begeleiding worden de ouders er altijd bij betrokken.

Leerlingbespreking

Het team houdt een aantal keer per jaar een leerlingbespreking. Via een intervisiemodel praten leerkrachten gezamenlijk over de mogelijkheden die onze school de ingebrachte leerling kan bieden.

Als het gesprek leidt tot nieuwe interventiemogelijkheden, kunnen deze toegepast worden in de begeleiding van het betreffende kind. Als onze school gebruik wil maken van de deskundigheid van specialisten buiten de school, kan gebruik worden gemaakt van het ondersteuningsteam of het expertteam.

Het ondersteuningsteam

Soms is het voor de leerkracht, intern begeleider en u als ouder niet duidelijk welke ondersteuning gewenst is. In dat geval kan het ondersteuningsteam bij elkaar komen. Er wordt dan hulp ingeroepen van de adviseur Passend onderwijs en/of de gezinsspecialist. De adviseur Passend onderwijs kent de weg naar beschikbare ondersteuning in het onderwijs en de gezinsspecialist kent de weg naar opgroei- en opvoedondersteuning. Doel van het ondersteuningsteam is om te onderzoeken welke ondersteuning het beste past bij de behoefte van het kind en af te spreken hoe deze wordt uitgevoerd.

Het expertteam

Als blijkt dat er meer ondersteuning nodig is dan wij als school kunnen bieden, kunnen we een beroep doen op het expertteam. Het expertteam bestaat uit deskundigen die gespecialiseerd zijn in ondersteuning aan kinderen en leerkrachten op het gebied van gedrag, motoriek, taalontwikkeling, kinderen met een ontwikkelingsachterstand, of juist kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong, enzovoort.

7.2 Als het op de basisschool niet meer gaat...

Soms wordt duidelijk dat de ondersteuning op onze school niet genoeg is voor een optimale ontwikkeling van uw kind. Belangrijk is dat u daarbij tijdig aangeeft wat de signalen zijn vanuit de thuissituatie. (Zit uw kind nog wel goed in zijn vel? Signaleert u bij uw kind: buikpijn, hoofdpijn, slecht slapen, extreem druk gedrag na schooltijd, niet graag naar school gaan enz...).

Als duidelijk wordt dat uw kind beter op zijn plek is in een speciale (basis) school, dan kan dat in het ondersteuningsteam besproken worden. Belangrijk is wel dat uit het leerlingdossier blijkt dat de school de juiste hulp geboden heeft en dat u vanaf het begin betrokken bent geweest. Verder moet er een ontwikkelingsperspectief-plan (OPP) opgesteld zijn. Uit dit plan moet blijken wat de ontwikkelingsmogelijkheden van uw kind zijn nu en in de toekomst. Vanuit het samenwerkingsverband 'Passend Primair Onderwijs regio Leiden' (PPO) denkt de gedragskundige /orthopedagoog in het ondersteuningsteam mee bij het besluit tot overgang naar een andere school.

Als u het met het advies van de school eens bent, kunt u zich gaan oriënteren op de nieuwe speciale school (SO) of speciale basisschool (SBO). U wordt daarbij geadviseerd door een deskundige uit het speciaal (basis) onderwijs. Deze deskundige weet wat de speciale school te bieden heeft en op welke wijze antwoord gegeven wordt op de vragen van uw kind. De basisschool zal daarna een toelaatbaarheidsverklaring aanvragen bij het samenwerkingsverband PPO. Als alle stappen in het proces goed genomen zijn, wordt de toelaatbaarheidsverklaring (TLV) afgegeven.

Vervolgens maakt u samen met de basisschool en de S(B)O-school afspraken over de overgang.

Als u het niet eens bent met het advies...

Belangrijk is te weten dat onze school verantwoordelijk is voor goed onderwijs op de beste plek voor uw kind. Mocht u het niet eens zijn met onze ondersteuning en adviezen dan kunt u een second opinion aanvragen via het samenwerkingsverband PPO regio Leiden.

Als er dan nog geen overeenstemming is, zijn er vervolgens nog drie mogelijkheden: een klacht bij het bestuur van de school; een klacht bij het samenwerkingsverband PPO; een bezwaarprocedure tegen besluiten van het samenwerkingsverband PPO; een beroepsmogelijkheid bij de bestuursrechter.

7.3 Passend Primair Onderwijs Leiden

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. Dat is vastgelegd in de wet passend onderwijs die op 1 augustus 2014 van kracht werd. Hierbij gaan we er als school van uit dat we bij elk kind goed kijken wat het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dat geldt voor kinderen met bijzondere talenten én voor kinderen die om andere redenen iets extra's nodig hebben. De leerkracht is de eerst verantwoordelijke voor goed onderwijs. Het team en in het bijzonder de interne begeleider, ondersteunen daarbij. De directeur van de school is eindverantwoordelijk.

Passend onderwijs legt de zorgplicht bij de school. Dat betekent dat wij er voor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen in de regio Leiden samen in het samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs, kortweg PPO.

School heeft zorgplicht

Ouders melden hun kind schriftelijk aan bij de school van hun keuze. Verwachten ze dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, dan geven ze dit meteen aan. Ook als ouders hun kind bij meerdere scholen hebben aangemeld, moeten ze dit bij de aanmelding aangeven. In dat geval krijgt de school van eerste voorkeur de zorgplicht. Dat betekent dat die school de taak heeft om het kind een passende onderwijsplek te bieden.

Het samenwerkingsverband PPO regio Leiden

De scholen in het samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook hebben we afspraken gemaakt met de gemeenten in de regio Leiden over de inzet en afstemming met jeugdzorg.

Financiering extra ondersteuning

De samenwerkingsverbanden ontvangen geld voor extra ondersteuning. Dit wordt verdeeld op basis van de afspraken die in het samenwerkingsverband gemaakt zijn met de scholen. Zo is meer maatwerk mogelijk en kan het geld zo veel mogelijk worden gebruikt voor ondersteuning op de reguliere school en in de klas. Uit deze middelen betaalt het samenwerkingsverband ook het speciaal (basis) onderwijs (S(B)O) voor het aantal leerlingen dat vanuit het samenwerkingsverband daar is ingeschreven.

Expertise en geld naar de scholen

Alle reguliere basisscholen ontvangen een bedrag per leerling per jaar. De scholen behouden ook het geld dat verbonden was aan de rugzakken.

De adviseurs en onderwijspecialisten van het samenwerkingsverband PPO zijn beschikbaar voor vraagverheldering en ondersteuning bij de zoektocht met ouders naar de best passende

ondersteuning voor hun kind. Zij sluiten aan bij het ondersteuningsteam op school als er met ouders wordt gekeken naar wat hun kind nodig heeft.

Het expertteam

De experts van de Ambulante Educatieve Dienst (AED) die voorheen kinderen met een rugzak begeleidden én de expertise van SBO De Vlieger, zijn verbonden aan scholen in een wijk of dorp. Kenmerken zijn: snelle en deskundige ondersteuning in de school; korte lijnen; onderlinge solidariteit; weinig bureaucratie. Het expertteam wordt gefinancierd uit de middelen van het samenwerkingsverband PPO.

Tijdig signaleren, raadpleeg ook de jeugdgezondheidszorg of leerplicht

Belangrijk is dat net als de afgelopen jaren, tijdig de school-verpleegkundige of de jeugdarts wordt ingeschakeld bij 'een niet plusgevoel' of voor advies. Hetzelfde geldt voor leerplicht. Deze ondersteuning blijft beschikbaar voor scholen. Opvoed- en opgroeiprogramma's van de Centra voor Jeugd en Gezin bieden goede mogelijkheden voor ondersteuning aan ouders en kinderen. In ieder dorp en op vier plaatsen in Leiden zijn CJG's met veel informatie en mogelijkheden. Kijk op de website van het CJG in de gemeente.

Complexe vragen

Bij complexe vragen of als een kind 'tussen wal en schip' dreigt te vallen kunnen ouders of de school contact op nemen met PPO regio Leiden. Daar werken deskundigen die de wegen kennen en zoeken naar de beste oplossing. De deskundigen van PPO komen naar het ondersteuningsteam op school toe waar met ouders en de school naar oplossingen wordt gezocht. We gaan daarbij uit van: 'Doen wat nodig is en ondersteuning op maat'.

Overgang naar Gespecialiseerd onderwijs

Als de basisschool, ondanks de ingezette ondersteuning, geen passend onderwijs meer kan bieden wordt in overleg met ouders en het samenwerkingsverband gezocht naar andere mogelijkheden. Hierbij wordt ook afgewogen of een andere basisschool wel die ondersteuning kan bieden.

Het besluit om toelating tot het speciaal (basis) onderwijs te vragen is een verantwoordelijkheid van het ondersteuningsteam van de basisschool. De reguliere basisschool, mét de ouders en de onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband gaan daar over. De onderwijsspecialist is altijd, wettelijk verplicht, betrokken bij de aanvraag van de toelaatbaarheidsverklaring (TLV). Een deskundige van het speciaal onderwijs wordt betrokken om te komen tot een passend arrangement binnen de ontvangende S(B)O-school. De TLV-commissie van PPO kijkt of de juiste stappen gezet zijn en toetst of de procedure goed door lopen is.

Gespecialiseerd onderwijs

In onze regio is een rijke schakering aan speciaal onderwijs aanwezig. In ons samenwerkingsverband houden we de expertise van deze scholen graag op niveau voor die kinderen die binnen de basisschool geen passend onderwijs kunnen krijgen. Het samenwerkingsverband wil groeien van gescheiden vormen van speciaal onderwijs naar samenwerkende scholen voor gespecialiseerd onderwijs. De eerste stappen zijn daartoe gezet.

Welke speciale (basis) scholen maken deel uit van PPO?

SBO De Vlieger is een school voor kinderen die specialistische onderwijszorg nodig hebben in kleinere groepen en met extra aandacht voor specifieke talentontwikkeling. Groeien in kracht!

De Korte Vlietschool is een school voor kinderen met een verstandelijke beperking.

Sommige kinderen krijgen hierbij extra verzorging.

De Thermiek is de mytylschool in onze regio voor kinderen met een lichamelijke en soms ook verstandelijke beperking. Ook een aantal langdurig zieke kinderen krijgt hier onderwijs.

De Thermiek werkt intensief samen met het Rijnlands Revalidatiecentrum .

De Leo Kannerschool is de school waar vooral kinderen met autisme onderwijs krijgen in een overzichtelijke, kleinschalige en veilige omgeving .

PI-school De Brug is een school voor kinderen met een grote behoefte aan structuur, duidelijkheid en een veilige omgeving. Hier wordt het onderwijs waar nodig gecombineerd met een hulpaanbod in samenwerking met het Pedologisch Instituut en andere instellingen.

Orion Onderwijs Zorg Combinatie

Deze voorziening staat voor een combinatie van onderwijs en jeugdzorg aan kinderen van 3 tot 12 jaar in de regio. De kinderen van OZC Orion hebben (ernstige)

ontwikkelingsproblemen of gedragsproblemen, waardoor zij binnen het reguliere of speciaal onderwijs niet aan leren toekomen. In de kleine groepen werken pedagogisch medewerkers integraal samen met leerkrachten aan de ontwikkeling van de kinderen. Bij ieder kind en het gezin wordt individueel bekeken wat de beste combinatie tussen jeugdzorg en onderwijs is.

ESB Curium-LUMC Op deze lesplek wordt onderwijs gegeven aan kinderen van 6-18 jaar die in dagklinische of klinische behandeling zijn in Curium-LUMC.

7.4 Externe instanties

De verschillen tussen leerlingen in het primair onderwijs zijn groter geworden en hun problemen ingewikkelder. Onze school probeert in te spelen op deze verschillen. Het behoort tot de mogelijkheden dat wij hulp vragen aan externe instanties.

7.4.1 OnderwijsAdvies (OA) en Praktijk Mees

Op het gebied van leerlingenzorg kunnen wij een beroep doen op OnderwijsAdvies en Praktijk Mees.

OnderwijsAdvies is een centrum voor educatieve dienstverlening. Zij zijn voor onze school een onmisbare steun voor goed onderwijs. Te denken valt aan het doen van verschillende soorten onderzoeken, trainingen, het begeleiden van groepsplannen en deskundigheidsbevordering voor leerkrachten.

Praktijk Mees biedt ondersteuning en coaching aan leerkrachten die advies willen over welke aanpak kan werken bij een kind met gedrags- of sociaal-emotionele problemen. Dit kan bijvoorbeeld het verbeteren van de taakaanpak zijn van een kind met aandachtsproblematiek, dat alsmat opstaat en niet lijkt te luisteren. Ook kan de praktijk advies geven over de aanpak van kinderen met faalangst. Praktijk Mees zoekt samen met de school naar een aanpak die werkt in de klas.

7.4.2 Logopedie (JGZ)

Logopedie houdt zich bezig met het verbeteren van het spreken en alles wat daarmee samenhangt: de taal, de uitspraak en de stem. De logopediste die aan onze school is verbonden treft u achter in deze gids aan. Het is belangrijk dat problemen met spreken of verkeerde mondgewoonten zo vroeg mogelijk worden ontdekt en verholpen. Daarom worden alle kinderen rond hun vijfde verjaardag gescreend op school. Kinderen uit de overige groepen kunnen op verzoek onderzocht worden. U krijgt daarna altijd schriftelijk

bericht van de resultaten en eventuele vervolgcacties (uitnodiging voor een gesprek, plaatsing op de controlelijst). De gegevens worden met de leerkracht en/of de schoolarts besproken.

7.4.3 Centrum voor jeugd en gezin (CJG)

Heeft u een vraag over opvoeden en opgroeien van uw kind? Dan kunt u terecht bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. De jeugdgezondheidszorg en het Jeugd en Gezinsteam zijn beiden onderdeel van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Vanuit deze teams werken verschillende professionals samen, zoals jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, jeugd- en gezinswerkers en pedagogen. Zij werken ook samen met school als dat nodig is.

Jeugdgezondheidszorg

De Jeugdgezondheidszorg nodigt jaarlijks de kinderen uit groep 2 en 7 uit voor een onderzoek. Zij kijken of uw kind goed kan horen en zien, hoe uw kind groeit en hoe het zich ontwikkelt. Als uw kind vijf jaar is onderzoekt een logopedist, met uw toestemming, op school de spraak- en taalontwikkeling van uw kind. Verder kunt u advies krijgen over bijvoorbeeld voeding, zindelijkheid, gedrag, omgaan met leeftijdsgenoten en het voorkomen van pesten.

Jeugd- en gezinsteam

Als er extra ondersteuning nodig is in uw gezin kunt u deze vragen bij het Jeugd en Gezinsteam. Zij kijken samen met u wat nodig is. U krijgt hulp bij het vinden van antwoorden op uw eigen vragen, met als uitgangspunt “wat lukt wel” en waar liggen mogelijkheden. De gezonde ontwikkeling van kinderen staat voorop.

Cursussen

Opvoeden is soms een uitdaging. Of je nu een peuter hebt rondlopen die tegen alles ‘nee’ zegt. Een tienjarige dochter die je graag wat zelfbewuster wil maken. Een vijftienjarige zoon die heftig aan het puberen gaat. Of je bent net gescheiden. Elke ouder kan op sommige momenten weleens informatie gebruiken. Voor u organiseert het Centrum voor Jeugd en Gezin een groot aanbod aan opvoedcursussen, themabijeenkomsten en lezingen over diverse onderwerpen om u te ondersteunen bij de opvoeding. Ook de kinderen of jongeren zelf kunnen cursussen bij het CJG volgen. Denk aan een weerbaarheidstraining of een oppascursus.

Online

Voor kinderen van groep 7 is er een website vol informatie over verliefdheid, sociale media, gamen, gezondheid en pesten. Ook kunt u met behulp van deze site, thuis met uw kind het contact met de jeugdgezondheidszorg in groep 7 voorbereiden.

Voor u als ouder/ verzorger vindt u veel informatie over opvoeden en opgroeien op de website van het Centrum voor Jeugd en Gezin. Eten, slapen, scheiden, pesten, geld, seksuele opvoeding en meer. U kunt u aanmelden voor een cursus of een bijeenkomst. Ook staan onze adressen en openingstijden op de website. En u vindt er onze Facebookpagina.

Contact

Wilt u contact opnemen met een van de medewerkers van het Centrum voor Jeugd en Gezin op uw school, bel dan 088 – 254 23 84. U kunt ook online uw vraag stellen en chatten met medewerkers via onze website.

7.4.4 Schoolmaatschappelijk werk

Wanneer u zorgen heeft over uw kind of uw gezin, kunt u in contact komen met de schoolmaatschappelijk werkster. Op verzoek van ouders of school kan dat geregeld worden.

7.5 Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Op onze school wordt gewerkt met een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Dat is een wettelijke verplichting (Wet meldcode Kindermishandeling en huiselijk geweld). In de meldcode staan richtlijnen voor het handelen van personeelsleden wanneer zij tijdens hun werk geconfronteerd worden met situaties van (vermoedens van) kindermishandeling en/of huiselijk geweld. De meldcode is opgesteld in samenwerking met diverse instanties uit de regio Zuid-Holland Noord op basis van landelijke criteria. De meldcode ligt ter inzage bij de directeur van de school.

8. Onderwijsontwikkeling

8.1 Communicatie tussen medewerkers

Als leerkrachten met elkaar overleg voeren gaat dat zo veel mogelijk over de ontwikkeling van de kinderen in hun groep of over het onderwijs in hun groep. In professionele bijeenkomsten bespreken leerkrachten thema's die zij zelf vaak aandragen. Eén van hen neemt initiatief tot het voeren van een overleg. De bijeenkomsten kennen geen verplicht karakter. Dat hoort bij vertrouwen hebben en verantwoordelijkheid geven. Zo houdt de leerkracht autonomie over zijn eigen agenda.

8.2 Scholing, coaching en leren van elkaar

Het onderwijs is voortdurend in beweging. Ook op onze school zijn we bezig met groei en ontwikkeling op allerlei gebieden. Om dit goed te doen, volgen vrijwel alle leerkrachten scholingsbijeenkomsten. Een paar keer per jaar is de school voor een studie-bijeenkomst van de leerkrachten gesloten. Tijdens deze studiedagen zijn we met het gehele team intensief en gericht bezig met allerlei onderwerpen die het onderwijs ten goede komen. De data staan in het jaarrooster vermeld en de dagen worden herhaald in de nieuwsbrief.

Het kan zijn dat voor een enkele leerkracht scholing onder leestijd plaatsvindt. De groep waar deze leerkracht lesgeeft zal dan van een andere leerkracht les krijgen. Leerkrachten kijken minimaal eens per jaar bij elkaar in de klas. Of voeren samen bepaalde lessen uit, met als doel, gezamenlijk leren. Op deze manier stemmen we ons onderwijs beter op elkaar af en leren de leerkrachten van elkaar.

9. Ouders

Met ouders gaan wij een partnerschap aan voor lange tijd. Ouders en school hebben een gezamenlijke opdracht: kinderen toerusten met voldoende vaardigheden en kennis om de wereld tegemoet te treden. Ouders en school hebben daar ieder hun eigen verantwoordelijkheden in. Ouders kennen hun kind het beste, waarbij het accent ligt op de verantwoordelijkheid thuis, in de opvoeding. Bij de school ligt, naast bepaalde opvoedingsaspecten, de verantwoordelijkheid als het om onderwijs gaat. Het belangrijkste is dat ouders betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kinderen op school. Als kinderen deze betrokkenheid ervaren, gaat daar een positief effect van uit. Wederzijdse betrokkenheid komt tot stand door mondelinge en schriftelijke informatie, contacten over de kinderen, ouders die op school activiteiten uitvoeren, ouders die helpen bij ons onderwijs, ouders die meedenken en meebeslissen over de opzet, inhoud en organisatie van het onderwijs op onze school.

9.1 Ouderparticipatie

Betrokkenheid van ouders bij de school is van groot belang voor het goed doen verlopen van allerlei activiteiten. Het onderwijs is op een aantal punten ingericht op de hulp van de ouders. De verantwoordelijkheid bij de diverse activiteiten ligt altijd bij de leerkracht of de directeur.

Ouderhulp is nodig bij:

Leesbegeleiding, overblijf, onderhoud van de schooltuinen, feesten, excursies, schoolreizen, sportaangelegenheden, projecten en thema's.

Via een intekenlijst die aan het begin van het schooljaar verstrekt wordt, kunnen ouders zich opgeven voor een of meerdere activiteiten.

9.2 Klassenouder

Aan iedere groep zijn één of twee klassenouders verbonden. De klassenouder is een schakel tussen de groepsleerkracht en de ouders. De klassenouder zorgt voor het inzetten van andere ouders bij diverse activiteiten.

Te denken valt aan taken als het regelen van vervoer bij excursies, het mede voorbereiden van een feest in de groep, het regelen van een jaarlijkse schoonmaakavond om de klas een goede schoonmaakbeurt te geven. De klassenouders hebben ook een rol rondom de feestelijke activiteiten op school zoals de Paasviering en de juffen- of meesterdag.

Aan het eind van het schooljaar vindt met de klassenouder(s) en de groepsleerkracht een evaluatie plaats. De namen van de klassenouders treft u aan in de Schakelkalender.

9.3 Ouderraad (OR)

De ouderraad is een instelling binnen de school, voor en door de ouders. De OR bestaat uit tien enthousiaste ouders. Drie van deze ouders zijn belast met de taken van voorzitter, secretaris en penningmeester. Op vrijwillige basis werken zij, met veel plezier, samen met het team van De Schakel aan de organisatie van allerhande activiteiten, bijvoorbeeld het schoolreisje, het kerstfeest, het sinterklaasfeest en projecten. Maar ook bijzondere activiteiten zoals sportevenementen en de avondvierdaagse en een ouderavond zoals 'Mijn kind online'.

De OR beheert de uit de vrijwillige ouderbijdrage verkregen gelden met als doelstelling om die gelden in hetzelfde jaar aan de bovenstaande activiteiten te besteden. Tijdens de jaarlijkse ouderraadsvergadering wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de begroting en de (vrijwillige) ouderbijdrage voor het komende jaar wordt vastgesteld.

De OR is te bereiken middels het e-mailadres dat u achterin de schoolgids en in de kalender kunt vinden.

De OR kent twee vergadervormen: de vergadering van het dagelijks bestuur, de vergadering met alle ouderraadleden en de jaarvergadering waar alle ouders voor uitgenodigd worden. Wie er zitting hebben in de ouderraad en hoe de taakverdeling is, wordt in de weekbrief aan het begin van het schooljaar bekend gemaakt.

Voor meer informatie over de ouderraad kunt u terecht op onze website. Voor informatie over de ouderbijdrage verwijzen we u naar de Schakelkalender.

9.4 Communicatie met ouders

De Schakel vindt het belangrijk ouders goed te informeren. Wanneer ouders van een kind gescheiden leven, zorgen wij voor communicatie naar beide ouders. Het is in het belang van het kind dat alle betrokkenen over dezelfde informatie beschikken. Van gescheiden ouders verwachten wij een zelfde houding, zij houden elkaar en school op de hoogte van gemaakte afspraken. Wij hanteren een protocol voor communicatie met gescheiden ouders.

Naast de vanzelfsprekende contacten over uw kind kunt u ook rekenen op een aantal 'Schakelpublicaties':

9.4.1 Om-de-weekbrief

In de nieuwsbrief wordt het laatste nieuws meegedeeld. Berichten van de directie, het team, de ouderraad en medezeggenschapsraad krijgen hier een plaats. Tevens worden er mededelingen gedaan rondom museumbezoek, en andere schoolactiviteiten. Belangrijke data worden met regelmaat herhaald.

De nieuwsbrief vervangt zoveel mogelijk losse informatiestencils. De nieuwsbrief wordt digitaal verzonden om kosten en het milieu te sparen.

9.4.2 De schoolgids

De schoolgids is een uitgave waarin de Schakel op hoofdlijnen haar doelstellingen en werkwijzen beschrijft. Deze informatieve gids is bedoeld voor ouders die een keuze voor een basisschool nog moeten bepalen en voor ouders van wie hun kind start bij ons op school.

De schoolgids wordt jaarlijks vastgesteld en gepubliceerd op de website van de school.

9.4.3 Schoudercom

Sinds mei 2018 hanteert onze basisschool het oudercommunicatieplatform 'Schoudercom'. Veel communicatie tussen ouders en school verloopt via dit ouderportaal. Alle ouder(s)/verzorger(s) van kinderen die bij ons op school starten, krijgen een uitnodiging om zich aan te melden in Schoudercom. Er kan worden gemaaild met dit systeem. De activiteitenkalender is te raadplegen, een aantal schooldocumenten is hierin terug te vinden, de gesprekken met leraren kunnen hierin gepland worden en er worden blogs bijgehouden.

9.4.3 Website

Op onze website is veel informatie te vinden over de school, waaronder: het laatste nieuws, berichten van de OR en MR, de kalender, fotoalbums via een beveiligde toegang etc.

De website wordt beheerd door de ict-coördinator van onze school en kunt u vinden op www.deschakelleiderdorp.nl.

In schooljaar 2018-2019 wordt de website en ons schoollogo vernieuwd.

9.4.4 Informatieavond

In de tweede schoolweek wordt er een algemene informatieavond georganiseerd. In alle groepen worden de ouders geïnformeerd over het komende schooljaar. De school informeert de ouders ook over de speerpunten m.b.t. het onderwijs.

Daarnaast streven wij om ieder schooljaar, vaak in samenwerking met de ouderraad, een thema-avond te organiseren. Het afgelopen schooljaar was het thema 'Executieve functies'.

9.4.5 Spreekuren

Gedurende het schooljaar plannen we vier gespreksrondes voor ouders. Tijdens deze gesprekken praten leraar en ouders over de ontwikkeling van hun kind. Twee gespreksrondes, één in de maand november en één in maart, zijn voor alle ouders. In de maanden april/mei en juni/juli zijn de andere twee facultatieve gespreksrondes. Voor deze rondes worden ouders uitgenodigd door leraren als de ontwikkeling van hun kind stagneert of dreigt te stagneren.

Veel van deze gesprekken verlopen samen met het kind. We vinden het namelijk belangrijk om ook met kinderen te praten en niet alleen over kinderen. Vanaf groep 2 nemen de meeste kinderen jaarlijks deel aan één gesprek.

Als er tussentijds bijzonderheden zijn, kunnen leraar of ouders het initiatief nemen om een aparte afspraak te plannen.

9.5 Leerling- en oudertevredenheid 2017

Eens in de twee jaar vragen wij de kinderen en ouders mee te werken aan een tevredenheidsonderzoek. In mei 2017 hebben ouders en leraren voor het laatst deelgenomen aan een kort tevredenheidsonderzoek.

9.5.1 Tevreden

Over heel veel items zijn zowel de ouders als de leraren tevreden.

Belangrijke thema's als pedagogisch klimaat, veiligheid, zorg en begeleiding en didactisch handelen van de leraar scoren hoog bij ouders.

De leraren zijn over bijna alle aspecten tevreden.

9.5.2 Minder tevreden

De nieuwe CAO, waar de administratiedagen voor leraren een gevolg van zijn, werkt niet werkdrukverlagend voor leraren. Dat is het enige kritische punt.

De ouders zijn minder tevreden over de mate waarin de leraar hun kind uitdaagt om het maximale resultaat te behalen. Ook scoort de communicatie vanuit school laag in vergelijking met andere scholen. Het gaat dan over de communicatie over wat er zoal op school gebeurt en over de wijze waarin de ouders op de hoogte worden gehouden over de ontwikkeling van hun kind.

10. Regelingen

10.1 Klachtenregeling

Klachten over personen of de gang van zaken op school kunt u het best allereerst bespreken met de groepsleerkracht. Vindt u de afhandeling onbevredigend, dan kunt u een beroep doen op de directeur. Verder kan iedereen die bij het schoolgebeuren betrokken is, een beroep doen op de officiële klachtencommissie waarbij de school via het bestuur is aangesloten. De (onafhankelijke) vertrouwenspersonen van SCOL kunnen worden ingeschakeld via:

Postbus 82324

2508 EH Den Haag
(070) 3925508 (bereikbaar 09.00-12.30uur)

Het reglement ligt ter inzage op school.

Soms kan het noodzakelijk zijn de vertrouwensinspecteur in te schakelen. Zij is bereikbaar op een centraal meldpunt 0900-111 3 111. Tevens kan er worden beslist, dat de justitiële weg bewandeld zal moeten worden. Het reglement van deze commissie ligt op school ter inzage.

Naast deze klachtencommissie wil ook de inspectie van het onderwijs meewerken aan een veilig schoolklimaat. Bij de inspectie is een vertrouwensinspecteur te bereiken. U kunt dan denken aan meldingen van discriminatie, fysiek geweld etc.

Twee leerkrachten op school fungeren als contactpersoon bij klachten. Ouders, leerkrachten en leerlingen kunnen hen in vertrouwen nemen en zich de eventuele weg laten wijzen naar een externe vertrouwenspersoon en de klachtencommissie. De contactpersonen introduceren zich aan het begin van het schooljaar in alle groepen.

10.2 Maatregelen voorkoming lesuitval

Bij afwezigheid door ziekte, cursus of verlof van een leerkracht komt er een andere leerkracht voor de klas. Wij streven ernaar het zo te regelen dat de twee leerkrachten van de groep elkaar vervangen, zodat er niet teveel verschillende leerkrachten voor de groep verschijnen.

Vervanging is de laatste tijd landelijk een groot probleem. Lukt het niet om een vervangende leerkracht te vinden, dan worden de leerlingen zo mogelijk verdeeld over de andere groepen. Mocht een groep niet opgevangen kunnen worden, dan zijn wij genoodzaakt, na overleg met het schoolbestuur, een groep thuis te laten. De ouders worden telefonisch of schriftelijk hiervan op de hoogte gesteld. De kinderen worden nooit zonder overleg met u, naar huis gestuurd. Mocht u thuis geen opvang hebben, dan vinden wij het onze plicht om een oplossing voor u te zoeken.

10.3 Protocol doorstroming en doublures

De Schakel heeft een protocol 'doorstroming groep 2-3' en 'doorstroming groep 3 t/m 8' waarin wij de interne procedure omschrijven. Het protocol kunt u op onze website inkijken.

10.4 Beleid toelating en verwijdering

10.4.1 Toelating

In de wet op het Primair Onderwijs zijn zorgvuldigheidseisen opgenomen, wanneer een leerling niet wordt toegelaten op de school.

Procedure:

- Het bestuur deelt het besluit dat een leerling niet wordt toegelaten, schriftelijk en gemotiveerd aan de ouders mee.
- Binnen zes weken kunnen de ouders bezwaar maken tegen dit besluit.
- De ouders worden gehoord.
- Binnen vier weken na het bezwaarschrift volgt de beslissing.

Er is daarna geen beroepsmogelijkheid bij de rechtbank. Ouders kunnen wel een civiele procedure starten.

10.4.2 Verwijdering

Aanleiding tot verwijdering kan zijn: ernstig wangedrag van de leerling of de ouders. Definitieve verwijdering kan pas plaatsvinden nadat een andere school de leerling heeft toegelaten. Wanneer het bestuur aantoonbaar gedurende acht weken zonder succes heeft gezocht naar een vervangende school, kan toch nog tot verwijdering worden overgegaan.

Procedure:

- De ouders worden ingelicht over het voornemen tot verwijdering.
- Het bestuur stuurt de ouders een gemotiveerd schriftelijk besluit, waarbij aangegeven wordt op welke wijze bezwaar gemaakt kan worden.
- De ouders kunnen binnen zes weken een bezwaarschrift indienen.
- Het bestuur is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift wordt opnieuw beslist.

10.4.3 Schorsing

Schorsing is aan de orde, wanneer het bestuur of de directie bij ernstig wangedrag onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing. Uit het oogpunt van zorgvuldigheid hanteert het bestuur de volgende richtlijnen:

Procedure:

- Het bestuur kan een leerling voor een beperkte periode schorsen, nooit voor onbepaalde tijd.
- Het bestuur deelt het besluit tot schorsing schriftelijk aan de ouders mee. In dit besluit worden vermeld: de redenen, de aanvang en tijdsduur van schorsing en eventuele andere genomen maatregelen.
- Het bestuur stelt de inspectie en de leerplichtambtenaar in kennis van de schorsing en de redenen daarvoor.
- Schorsing van een leerling vindt in principe pas plaats na overleg met de leerling, de ouders en de groepsleerkracht.
- De school stelt de leerling in staat te blijven leren, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk om zo te voorkomen dat deze een achterstand oploopt.

10.5 Sponsoring

Sponsoring is een fenomeen dat steeds vaker voorkomt in het primair en voortgezet onderwijs. Bij sponsoring gaat het om geld, goederen of diensten die een sponsor verstrekt aan een bevoegd gezag, directie, leraren, niet-onderwijzend personeel of leerlingen en waarvoor de sponsor eventueel een tegenprestatie verlangt. Bij sponsoring kan gedacht worden aan:

- gesponsorde lesmaterialen
- advertenties
- uitdelen van producten
- sponsoren van activiteiten
- sponsoren van gebouw / inrichting / computerapparatuur

Het bevoegd gezag blijft altijd verantwoordelijk voor hetgeen binnen het verband van de schoolorganisatie plaatsvindt; dus ook wat betreft de sponsoring.

Sponsoring moet in overeenstemming zijn met de goede smaak en het fatsoen;

Sponsoring mag niet de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van het onderwijs, de school en de daarbij betrokkenen in gevaar brengen;

Sponsoring mag niet de onderwijsinhoud en/of de continuïteit van het onderwijs beïnvloeden, dan wel in strijd zijn met het onderwijsaanbod en de kwalitatieve eisen die de school aan het onderwijs stelt;

Het primaire onderwijsproces mag niet afhankelijk zijn van sponsormiddelen;
De medezeggenschapsraad heeft inspraak in het al dan niet toelaten van bepaalde sponsoren.

10.6 Leerplicht en verlofregelingen inzake familieomstandigheden/ extra verlof

Kinderen zijn vanaf 5 jaar leerplichtig. Toch achten wij het wenselijk dat de kinderen vanaf 4-jarige leeftijd met regelmaat de school bezoeken. Zodra kinderen 5 jaar worden kunt u indien gewenst voor ten hoogste 5 uur per week vrijstelling van schoolbezoek krijgen. Vanaf het zesde levensjaar vervalt deze regeling.

Ouders dienen zich bewust te zijn van hun eigen verantwoordelijkheid rondom verzuim. Kinderen leren iedere dag en missen aangeboden lesstof wanneer zij afwezig zijn. Bij ziekte zetten wij alles op alles om kinderen de gemiste lesstof bij te brengen. Wanneer ouders besluiten tot ander verzuim, achten wij de ouders zelf verantwoordelijk voor de gemiste onderwijstijd. Natuurlijk kan het voorkomen dat u voor bijzondere activiteiten toch denkt dat uw kind in aanmerking komt voor verlof buiten schoolvakanties. In dat geval kunt u door middel van een daarvoor bestemd formulier een aanvraag indienen bij de directeur. Deze zal uw aanvraag in overweging nemen. Wanneer de directeur besluit geen toestemming te verlenen en ouders kiezen toch voor verzuim, dan is De Schakel verplicht dit verzuim te melden bij de leerplichtambtenaar.

Er is een aantal dagen waarop u voor uw kinderen vrij kunt vragen. Over het algemeen zijn het die dagen, waarvoor elke werknemer ook verlof kan opnemen, bijvoorbeeld: bijwonen huwelijk, 25- en 40-jarig jubileum, begrafenissen van directe verwanten, kerkelijke of levensbeschouwelijke verplichtingen.

Er kan uitsluitend extra verlof worden gegeven wanneer, door werkzaamheden van de ouders, in geen enkele reguliere schoolvakantie verlof opgenomen kan worden. Er dient een werkgeversverklaring te worden overlegd, waarin dit wordt verklaard. Verlofaanvragen voor de eerste twee weken van het nieuwe schooljaar zijn niet mogelijk.

Verzuim, anders dan door ziekte, moet altijd ruim van tevoren (minimaal één maand) schriftelijk bij de directie worden aangevraagd.

Mocht een verzoek tot verzuim meer dan tien dagen betreffen, dan moet u dit verzoek, eventueel door tussenkomst van de school, richten aan de ambtenaar leerplichtzaken.

10.7 Verzekeringen

De school heeft een verzekeringspakket afgesloten, bestaande uit een ongevallenverzekering en een aansprakelijkheidsverzekering.

Op grond van de ongevallenverzekering zijn alle betrokkenen bij schoolactiviteiten (leerlingen; personeel; vrijwilligers) verzekerd. De verzekering geeft recht op een (beperkte) uitkering als een ongeval tot blijvende invaliditeit leidt. Ook zijn de geneeskundige en tandheelkundige kosten gedeeltelijk meeverzekerd, voor zover de eigen verzekering van betrokkene geen dekking biedt (bijvoorbeeld door eigen risico). Materiële schade (kapotte bril, fiets etc.) valt niet onder de dekking.

De aansprakelijkheidsverzekering biedt zowel de school zelf als zij die voor de school actief zijn (bestuursleden, personeel, vrijwilligers), dekking betreffende schadeclaims als gevolg van onrechtmatig handelen. Wij attenderen u in dit verband op twee aspecten die vaak aanleiding zijn tot misverstand.

De school is alleen aansprakelijk en heeft daarmee schadevergoedingsplicht wanneer er sprake is van een verwijtbare fout. De school (of zij die voor de school optreden) moet dus te kort zijn geschoten in zijn rechtsplicht. Het is dus mogelijk dat er schade wordt geleden zonder dat er sprake is van enige onrechtmatigheid van de kant van de school. Een voorbeeld daarvan is schade aan een bril tijdens de gymnastiekles; die schade valt niet onder de aansprakelijkheidsverzekering en wordt niet door de school vergoed.

Ten tweede is de school niet aansprakelijk voor (schade door) onrechtmatig gedrag van leerlingen. Leerlingen (of hun ouders bij een leeftijd jonger dan 14) zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun doen en laten. Een leerling die tijdens de schooluren of tijdens andere door de school georganiseerde activiteiten door onrechtmatig handelen schade veroorzaakt, is daar dus in de eerste plaats zelf (of de ouders) verantwoordelijk voor. Het is dus van belang dat ouders/verzorger zelf een particuliere aansprakelijkheidsverzekering afsluiten.

10.8 Protocol leerlingvervoer

We hanteren op De Schakel afspraken als we met één of meer groepen op stap gaan, bijvoorbeeld bij de schoolreis of een excursie. Het protocol met deze afspraken is te raadplegen via onze website.

10.9 Wij vinden Privacy belangrijk.

Bij de aanmelding van uw kind verstrekt u ons zijn of haar persoonsgegevens, onder andere de naam, geboortedatum en het huisadres. In de tijd dat uw kind bij ons op school zit, komen er meer gegevens bij. Bijvoorbeeld schoolprestaties om een rapport of diploma te kunnen geven.

Wij houden ons bij het verwerken van persoonsgegevens aan de eisen in de privacywet (AVG). Dit betekent onder andere dat wij niet meer gegevens verzamelen en bewaren dan noodzakelijk is, dat u deze gegevens kunt inzien en dat wij altijd uw toestemming vragen wanneer wij foto's of ander beeld willen gebruiken waar uw kind herkenbaar op staat.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website van het schoolbestuur, SCOL. Daar vindt u het privacyreglement en andere relevante informatie. Kijkt u hiervoor op [scoleiden.nl/privacy](https://www.scoleiden.nl/privacy) (link: <https://www.scoleiden.nl/privacy>).

Ouders geven bij aanmelding van hun kind op onze basisschool via Schoudercom aan of zij ons toestemming geven voor het delen van foto's en of video's. Dat doen zij door 5 toestemmingsvragen te beantwoorden. Beide ouders moeten toestemming geven.

II. Adressen, telefoonnummers, sites

R.K. Basisschool 'De Schakel'

van Alphenplein 6
2353 BX Leiderdorp
tel: 071-5890988
website: www.deschakelleiderdorp.nl
e-mail: info@deschakelleiderdorp.nl

Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL)

Mariënpoolstraat 4
2334 CZ Leiden
tel: 071-5175551

Secretariaat Ouderraad

te bereiken via Schoudercom

Secretariaat Medezeggenschapsraad

te bereiken via Schoudercom

Schoolarts

Lisette Renckens tel: 071-5424651

Sociaal verpleegkundige JGZ:

Caroline van Zoolingen, cvanzoolingen@ggdhm.nl

Centrum voor Jeugd en Gezin Leiderdorp

Karolusgulden 32
2353 TA
088 – 254 23 84

Schoolmaatschappelijk werk:

Edith Dubbeldeman, tel: 071- 531910

Logopediste via JGZ van GGD

Wilma Droogh tel: 088-3084306
wdroogh@ggdhm.nl

Kindertelefoon

tel: 0800-0432 (gratis)

Bureau Vertrouwensartsen

tel: 010-4128110
voor spoed tel: 010-2865050

Inspectie van het onderwijs

info@owinsp.nl
www.onderwijsinspectie.nl

Bureau Leerplicht

tel: 071-5239000

Smallsteps Kinderopvang

tel: 071-5421710

Floreokids

tel: 071-5817777